

മഹാഭാരതം - 51

മഹാഭാരതം 51

വ്യാസമഹർഷി

അധ്യായം 51 - 75

താളിളക്കം

2020

പേര്: മഹാഭാരതം 51

ഭാഷ: Malayalam

വിഭാഗം: മഹാകാവ്യം

രചന: വ്യാസമഹർഷി

പ്രസാധകർ: താളിളക്കം

ഡിസംബർ 2020

Layout Design: പ്രവീൺ വർമ്മ

Copyleft:

ലാടെക്കിൽ നിർമ്മിച്ചതാണിത്.
ഓൺലൈൻ വായനയ്ക്ക് വേണ്ടി.
ഉബുണ്ടു ഓപ്പറേറ്റിങ്ങ് സിസ്റ്റത്തിലൂടെ.
കടപ്പാട്: വിക്സിപ്പീഡിയ.

അധ്യായം 51

1 [വി]

തതോ fദ്യേചോദയത് കൃഷ്ണോ യുജ്യതാം ഇതി ദാരുകം

മുഹൂർത്താദ് ഇവ ചാചഷ്ട യുക്തം ഇത്യ ഏവ ദാരുകം

2 തഥൈവ ചാനയാത്രാണി ചോദയാം ആസ പാണ്ഡവഃ

സജജയധ്വം പ്രയാസ്യാമോ നഗരം ഗജസാഹവ്യം

3 ഇത്യ ഉക്താഃ സൈനികാസ് തേ തു സജജിദ്രതാ വിശാം പതേ

ആചഖ്യഃ സജജം ഇത്യ ഏവ പാർഥായാമിത തേജസേ

4 തതസ് തൗ രഥം ആസ്ഥായ പ്രയാതൗ കൃഷ്ണ പാണ്ഡവൗ

വികർവാണൗ കഥാശ് ചിത്രാഃ പ്രീയമാണൗ വിശാം പതേ

5 രഥസഥം തു മഹാതേജോ വാസുദേവം ധനഞ്ജയഃ

പുനർ ഏവാബ്രവീദ് വാക്യം ഇദം ഭരതസത്തമ

6 ത്വത്പ്രസാദാജ്ജയഃ പ്രാപ്തോ രാജന്താ വൃഷ്ണികലോദ്വഹ

നിഹതാഃ ശരവശ് ചാപി പ്രാപ്തം രാജ്യം അകണ്ടകം

7 നാഥവന്തശ് ച ഭവതാ പാണ്ഡവാ മധുസൂദന

ഭവന്തം പ്ലവം ആസാദ്യ തീർണ്ണാഃ സ്ത കരു സാഗരം

8 വിശ്വകർമ്മൻ നമസ് തേ fസ്തു വിശ്വാത്മൻ വിശ്വസംഭവ

യഥാഹം ത്വാ വിജാനാമി യഥാ ചാഹം ഭവൻ മനാഃ

9 ത്വത് തേജഃ സംഭവോ നിത്യം കൃതാശോ മധുസൂദന

രതിഃ ക്രീഡാമയീ തുഭ്യം മായാ തേ രോദസീ വിഭോ

10 ത്വയി സർവം ഇദം വിശ്വം യദ് ഇദം സ്ഥാണജംഗമം

ത്വം ഹി സർവം വികരുഷേ ഭൂതഗ്രാമം സനാതനം

11 പൃഥിവീം ചാന്തരീക്ഷം ച തഥാ സ്ഥാവരജംഗമം

ഹസിതം തേ fമലാ ജ്യോത്സാ ഋതവശ് ചേന്ദ്രിയാന്വയാഃ

12 പ്രാണോ വായുഃ സതതഗഃ ക്രോധോ മൃത്യുഃ സനാതനഃ

പ്രസാദേ ചാപി പദ്മാ ശ്രീർ നിത്യം ത്വയി മഹാമതേ

13 രതിസ് തുഷ്ഠീർ ധൃതിഃ ക്ഷാന്തിസ് ത്വയി ചേദം ചരാചരം

ത്വം ഏവേഹ യുഗാന്തേഷു നിധനം പ്രോച്യസേ fനഘ

14 സുദീർഘേണാപി കാലേന ന തേ ശക്യാ ഗുണാ മയാ

ആത്മാ ച പരമോ വജ്രം നമസ് തേ നലിനേക്ഷണ

15 വിദിതോ മേ fസി ദുർധർഷ നാരദാദ് ദേവലാത് തഥാ

കൃഷ്ണദ്വൈപായനാച് ചൈവ തഥാ കുരുപിതാമഹാത്

16 ത്വയി സർവം സമാസക്തം ത്വം ഏവൈകോ ജനേശ്വരഃ

യച് ചാനഗ്രഹ സംയുക്തം ഏതദ് ഉക്തം ത്രയാനഘ
 17 ഏതത് സർവം അഹം സമ്യഗ് ആചരിഷ്യേ ജനാർദന
 ഇദം ചാദ്ഭൂതം അത്യർഥം കൃതം അസ്മത്പ്രിയേപ്ലയാ
 18 യത് പാപോ നിഹതഃ സംഖ്യേ കൗരവ്യോ യുതരാഷ്ട്രജഃ
 ത്രയാ ദഗ്ധം ഹി തത് സൗന്ധ്യം മയാ വിജിതം ആഹവേ
 19 ഭവതാ തത് കൃതം കർമ്മ യേനാവാനോ ജയോ മയാ
 ദുര്യോധനസ്യ സംഗ്രാമേ തവ ബുദ്ധിപരാക്രമൈഃ
 20 കർണസ്യ ച വധോപായോ യഥാവത് സന്ദ്രദർശിതഃ
 സൈന്ധവസ്യ ച പാപസ്യ ഭൂരിശ്രവസ ഏവ ച
 21 അഹം ച പ്രിയമാണേന ത്രയാ ദേവകിനന്ദന
 യദ് ഉക്തസ് തത് കരിഷ്യാമി ന ഹി മേ ിത്ര വിചാരണാ
 22 രാജാനം ച സമാസാദ്യ ധർമ്മാത്മാനം യുധിഷ്ഠിരം
 ചോദയിഷ്യാമി ധർമ്മജ്ഞ ഗമനാർഥം തവാനഘ
 23 ഭചിതം ഹി മമൈതത് തേ ദ്വാരകാഗമനം പ്രഭോ
 അചിരാച് ചൈവ ദൃഷ്ട്വാ ത്വം മാതൃലം മധുസൂദന
 ബലദേവം ച ദുർധർഷം തഥാന്യാൻ വൃഷ്ണിപുംഗവാൻ
 24 ഏവം സംഭാഷമാണൗ തൗ പ്രാപ്തൗ വാരണസാഹ്യൗ
 തഥാ വിവിശതുശ് ചോഭൗ സന്ദ്രഹൃഷ്ടനരാകുലം
 25 തൗ ഗത്വാ യുതരാഷ്ട്രസ്യ ഗൃഹം ശക്ര ഗൃഹോപമം
 ദദൃശാതേ മഹാരാജ യുതരാഷ്ട്രം ജനേശ്വരം
 26 വിദൂരം ച മഹാബുദ്ധിം രാജാനം ച യുധിഷ്ഠിരം
 ഭീമസേനം ച ദുർധർഷം മാദ്രീപുത്രൗ ച പാണ്ഡവൗ
 യുതരാഷ്ട്രം ഉപാസീനം യുയുത്സും ചാപരാജിതം
 27 ഗാന്ധാരിം ച മഹാപ്രാജ്ഞാം പൃഥ്വാം കൃഷ്ണാം ച ഭാമിനീം
 സുഭദ്രാദ്യാശ് ച താഃ സർവാ ഭരതാനാം സ്ത്രീയസ് തഥാ
 ദദൃശാതേ സ്ഥിതാഃ സർവാ ഗാന്ധാരിം പരിവാര്യ വൈ
 28 തതഃ സമേത്യ രാജാനം യുതരാഷ്ട്രം അരിന്ദമൗ
 നിവേദ്യ നാമധേയേ സ്വേ തസ്യ പാദാവ് അഗൃഹ്ണതാം
 29 ഗാന്ധാര്യാശ് ച പൃഥ്വയാശ് ച ധർമ്മരാജ്ഞസ് തമൈവ ച
 ഭീമസ്യ ച മഹാത്മാനൗ തഥാ പാദാവഗൃഹ്ണതാം
 30 ക്ഷത്താരം ചാപി സമ്പൂജ്യ പൃഷ്യാ കശലം അവ്യയം
 തൈഃ സാർധം നൃപതിമ് വൃദ്ധം തതസ് തം പര്യുപാസതാം
 31 തതോ നിശി മഹാരാജ യുതരാഷ്ട്രഃ കുരൂദ്വഹാൻ

ജനാർദനം ച മേധാവി വ്യസർജയത വൈ ഗൃഹാൻ
 32 തേ ിനജ്ഞാതാ നൃപതിനാ യയുഃ സ്വം സ്വം നിവേശനം
 ധനഞ്ജയ ഗൃഹാൻ ഏവ യയൗ കൃഷ്ണസ് തു വിര്യവാൻ
 33 തത്രാർചിതോ യഥാന്യായം സർവകാമൈർ ഉപസ്മിതഃ
 കൃഷ്ണഃ സുഷ്യാപ മേധാവി ധനഞ്ജയ സഹായവാൻ
 34 പ്രഭാതായാം തു ശർവര്യാം കൃതപൂർവാഹ്ണിക ക്രിയൗ
 ധർമ്മരാജസ്യ ഭവനം ജഗതഃ പരമാർചിതൗ
 യത്രാസ്തേ സ സഹാമാത്യോ ധർമ്മരാജോ മഹാമനഃ
 35 തതസ് തൗ തത് പ്രവിശ്യാഥ ദദൃശാതേ മഹാബലൗ
 ധർമ്മരാജാനം ആസീനം ദേവരാജം ഇവാശ്വിനൗ
 36 തൗ സമാസാദ്യ രാജാനം വാർഷ്ണേയ കര പുംഗവൗ
 നിഷീദന്തുർ അനജ്ഞാതൗ പ്രിയമാണേന തേന വൈ
 37 തതഃ സ രാജാ മേധാവി വിവിക്ഷ്യ പ്രേക്ഷ്യ താവ് ഉഭൗ
 പ്രോവാച വദതാം ശ്രേഷ്ഠോ വചനം രാജസത്തമഃ
 38 വിവിക്ഷ്യ ഹി യുവാം മന്യേ വിരൗ യദുകരൂദൃഹൗ
 ബൃത കർതാസ്തി സർവം വാം നചിരാൻ മാ വിചാര്യതാം
 39 ഇത്യ് ഉക്തേ ഫൽഗുനസ് തത്ര ധർമ്മരാജാനം അബ്രവീത്
 വിനീതവദ് ഉപാഗമ്യ വാക്യം വാക്യവിശാരദഃ
 40 അയം ചിരോഷിതോ രാജൻ വാസുദേവഃ പ്രതാപവാൻ
 ഭവന്തം സമനജ്ഞാപ്യ പിതരം ദൃഷ്ടും ഇച്ഛതി
 41 സ ഗച്ഛേദ് അഭ്യനുജ്ഞാതോ ഭവതാ യദി മന്യസേ
 ആനർതനഗരീം വീരസ് തദനുജ്ഞാതും അർഹസി
 42 [യ്]
 പുണ്യതീകാക്ഷ ഭദ്രം തേ ഗച്ഛ ത്വം മധുസൂദന
 പുരീം ദ്വാരവതീം അദ്യ ദൃഷ്ടും ശൂര സുതം പ്രഭ്രം
 43 രോചതേ മേ മഹാബാഹോ ഗമനം തവ കേശവ
 മാതുലഗ് ചിരദൃഷ്ടോ മേ ത്വയാ ദേവീ ച ദേവകീ
 44 മാതുലം വസുദേവം ത്വം ബലദേവം ച മാധവ
 പുജയേഥാ മഹാപ്രാജ്ഞ മദ്യാക്യേന യഥാർഹതഃ
 45 സ്മരേഥാഗ് ചാപി മാം നിത്യം ഭീമം ച ബലിനാം വരം
 ഫൽഗുനം നകുലം ചൈവ സഹദേവം ച മാധവ
 46 ആനർതാൻ അവലോക്യ ത്വം പിതരം ച മഹാഭൂജ
 വൃഷ്ണിംഗ് ച പുനർ ആഗച്ഛേർ ഹയമേധേ മമാനൃപ

47 സ ഗച്ഛ രത്നാന്യത് ആദായ വിവിധാനി വസുനി ച
 യച് ചാപ്യ അന്യൻ മനോജ്ഞം തേ തദ് അപ്യത് ആദത്യ സാത്വത
 48 ഇയം ഹി വസുധാ സർവാ പ്രസാദാത് തവ മാധവ
 അസ്താൻ ഉപഗതാ വീര നിഹതാശ് ചാപി ശരവഃ
 49 ഏവം ബ്രുവതി കൗരവ്യേ ധർമ്മരാജേ യുധിഷ്ഠിരേ
 വാസുദേവോ വരഃ പുംസാം ഇദം വചനം അബ്രുവീത്
 50 തവൈവ രത്നാനി ധനം ച കേവലം; ധരാ ച കൃത്യാ തു മഹാഭൂജാദ്യ വൈ
 യദ് അസ്തി ചാന്യദ് ദ്രവിണം ഗൃഹേഷു മേ; താം ഏവ തസ്യേശ്വര നിത്യം
 ഊശ്വരഃ
 51 തഥേത്യ അഥോക്തഃ പ്രതിപൂജിതസ് തദാ; ഗദാഗ്രജോ ധർമ്മസുതേന വിര്യ
 വാൻ
 പിതൃഷ്യസാം അഭ്യുവദദ് യഥാവിധി; സമ്പൂജിതശ് ചാപ്യ അഗമത് പ്രദക്ഷിണം
 52 തയാ സ സമൃക് പ്രതിനന്ദിതസ് തദാ; തഥൈവ സർവൈർ വിദുരാദിഭിസ്
 തതഃ
 വിനിര്യയൗ നാഗപുരാദ് ഗദാഗ്രജോ; രഥേന ദിവ്യേന ചതുര്യജാ ഹരിഃ
 53 രഥം സുഭദ്രാം അധിരോപ്യ ഭാമിനീം; യുധിഷ്ഠിരസ്യാനുമതേ ജനാർദ്ദനഃ
 പിതൃഷ്യസായാശ് ച തഥാ മഹാഭൂജോ; വിനിര്യയൗ പൗരജനാഭിസംവൃതഃ
 54 തം അന്വഗാദ് വാനരവര്യ കേതനഃ; സ സാത്യക്തിർ മാദ്രവതീസുതാവ്
 അപി
 അഗായ ബുദ്ധിർ വിദുരശ് ച മാധവം; സ്വയം ച ഭീമോ ഗജരാജവിക്രമഃ
 55 നിവർതയിത്യാ കൃത്യ രാഷ്ട്രവർധനാംസ്; തതഃ സ സർവാൻ വിദുരം ച
 വിര്യവാൻ
 ജനാർദ്ദനോ ദാരുകം ആഹ സ ത്വരഃ; പ്രചോദയാശ്യാൻ ഇതി സാത്യകിസ്
 തദാ
 56 തതോ യയൗ ശത്രുഗണപ്രമർദ്ദനഃ; ശിനിപ്രവീരാനുഗതോ ജനാർദ്ദനഃ
 യഥാ നിഹത്യാരി ഗണാഞ് ശതകൃതൂർ; ദിവം തഥാനർതപുരിം പ്രതാപവാൻ

അധ്യായം 52

1 [വ]

തഥാ പ്രയാന്തം വാർഷ്ണേയം ദ്വാരകാം ഭരതർഷഭാഃ

പരീഷ്വജ്യ ന്യവർത്തത സാനയാത്രാഃ പരന്തപാഃ

2 പുനഃ പുനസ് ച വാർഷ്ണേയം പര്യഷ്വജത ഫൽഗുനഃ

ആ ചക്ഷുർവിഷയാച് ചൈനം ദദർശ ച പുനഃ പുനഃ

3 കൃത്യേണൈവ ച താം പാർഥോ ഗോവിന്ദേ വിനിവേശിതാം

സഞ്ജഹാര തദാ ദൃഷ്ടിം കൃഷ്ണസ് ചാപ്യ് അപരാജിതഃ

4 തസ്യ പ്രയാണേ യാന്ത്യ് ആസൻ നിമിത്താനി മഹാത്മനഃ

ബഹുദന്യ് അദ്ഭുതരൂപാണി താനി മേ ഗദതഃ ശൃണു

5 വായുർ വേഗേന മഹതാ രഥസ്യ പുരതോ വവൗ

കർവൻ നിഃശർകരം മാർഗം വിരജസ്തം അകണ്ടകം

6 വവർഷ വാസവസ് ചാപി തോയം ശുചി സുഗന്ധി ച

ദിവ്യാനി ചൈവ പുഷ്പാണി പുരതഃ ശാർമ്ഗധന്വനഃ

7 സ പ്രയാതോ മഹാബാഹുഃ സമേഷു മരു ധന്വസ്യ

ദദർശാഥ മൂനിശ്രേഷ്ഠം ഉത്തങ്കം അമിതൗജസം

8 സ തം സമ്പൂജ്യ തേജസീ മൂനിം പൃഥുല ലോചനഃ

പൂജിതസ് തേന ച തദാ പര്യപൃച്ഛദ് അനാമയം

9 സ പൂഷ്ടഃ കുശലം തേന സമ്പൂജ്യ മധുസൂദനം

ഉത്തങ്കോ ബ്രാഹ്മണശ്രേഷ്ഠസ് തതഃ പപ്രച്ഛ മാധവം

10 കച് ചിച് ഛൗരേ ത്വയാ ഗത്യാ കുരുപാണ്ഡവസദ്മ തത്

കൃതം സൗഭ്രാത്രം അചലം തൻ മേ വ്യാഖ്യാതും അർഹസി

11 അഭിസന്ധായ താൻ വീരാൻ ഉപാഠ്യത്തോ fസി കേശവ

സംബന്ധിനഃ സുദയിതാൻ സതതം വൃഷ്ണിപുംഗവ

12 കച് ചിത് പാണ്ഡുസുതാഃ പഞ്ച ധൃതരാഷ്ട്രസ്യ ചാത്മജാഃ

ലോകേഷു വിഹരിഷ്യന്തി ത്വയാ സഹ പരന്തപ

13 സ്വരാഷ്ട്രേഷു ച രാജാനഃ കച് ചിത് പ്രാപ്തന്തി വൈ സുഖം

കൗരവേഷു പ്രശാന്തേഷു ത്വയാ നാഥേന മാധവ

14 യാ മേ സംഭാവനാ താത ത്വയി നിത്യം അവർത്ത

അപി സാ സഫലാ കൃഷ്ണ കൃതാ തേ ഭരതാൻ പ്രതി

15 [വാ]

കൃതോ യത്തോ മയാ ബ്രഹ്മൻ സൗഭ്രാത്രേ കൗരവാൻ പ്രതി

ന ചാശക്യന്ത സന്ധാതും തേ fധർമരുചയോ മയാ

16 തതസ് തേ നിയനം പ്രാപ്താഃ സർവേ സ സുതബാസവഃ
 ന ദിഷ്ടം അഭ്യതിക്രാന്തം ശക്യം ബുദ്ധ്യാ ബലേന വാ
 മഹർഷേ വിദിതം നൃനം സർവം ഏതത് തവാനുല
 17 തേ ിത്യക്രാമൻ മതിം മഹ്യം ഭീഷ്മസ്യ വിദൂരസ്യ ച
 തതോ യമക്ഷയം ജഗ്മുഃ സമാസാദ്യേതരേതരം
 18 പഞ്ച വൈ പാണ്ഡവഃ ശിഷ്ടാ ഹതമിത്രാ ഹതാത്മജാഃ
 ധാർതരാഷ്ട്രാശ് ച നിഹതഃ സർവേ സ സുതബാസവഃ
 19 ഇത്യ് ഉക്തവചനേ കൃഷ്ണേ ദ്രുശം ക്രോധസമന്വിതഃ
 ഉത്തങ്കഃ പ്രത്യവാചൈനം രോഷാദ് ഉത്ഫാല്യ ലോചനേ
 20 യസ്മാച് ഛരഭേന തേ കൃഷ്ണ ന ത്രാതഃ കുരുപാണ്ഡവഃ
 സംബന്ധിനഃ പ്രിയാസ് തസ്മാച് ഛരപ്തേ ിഹം ത്യാം അസംശയം
 21 ന ച തേ പ്രസഭം യസ്മാത് തേ നിഗൃഹ്യ നിവർതിതഃ
 തസ്മാൻ മന്യുപരീതസ് ത്യാം ശപ്താമി മധ്യസുദന
 22 ത്വയാ ഹി ശക്തേന സതാ മിഥ്യാചാരേണ മാധവ
 ഉപചീർണഃ കുരുശ്രേഷ്ഠാ യസ് ത് ഏതാൻ സമുപേക്ഷഥഃ
 23 [വാ]
 ശൃണ മേ വിസ്തരേണേദം യദ് വക്ഷേ്യ ദൃഗ്നന്ദന
 ഗൃഹാണാനനയം ചാപി തപസ്വി ഹ്യ് അസി ഭാർഗവ
 24 ശ്രുത്യാ ത്യാം ഏതദ് അധ്യാത്മം മുഞ്ചഥഃ ശാപം അദ്യ വൈ
 ന ച മാം തപസാൽപേന ശക്തോ ിഭിഭവിതും പൃഥാൻ
 25 ന ച തേ തപസോ നാശം ഇച്ഛാമി ജപതാം വര
 തപസ് തേ സുമഹദ് ദീപ്തം ഗുരവശ് ചാപി തോഷിതഃ
 26 കൗമാരം വ്രഹ്മചര്യം തേ ജാനാമി ദ്വിജസത്തമ
 ദുഃഖാർജിതസ്യ തപസസ് തസ്മാൻ നേച്ഛാമി തേ വ്യയം

അധ്യായം 53

1 [ഉ]

ബൃഹി കേശവ തത്തേന ത്വം അധ്യാത്മം അനിന്ദിതം
ശ്രുത്വാ ശ്രേയോ ിധിധാസ്യാമി ശാപം വാ തേ ജനാർദന

2 [വാ]

തമോ രജശ് ച സത്തം ച വിദ്ധി ഭാവാൻ മദാശ്രയാൻ
 തഥാ തദ്രാൻ വസുംശ് ചാപി വിദ്ധി മത് പ്രഭവാൻ ദ്വിജ
 3 മയി സർവാണി ഭൂതാനി സർവഭൂതേഷു ചാപ്യ് അഹം
 സ്ഥിത ഇത്യ് അഭിജാനീഹി മാ തേ ിഭൂദ് അത്ര സംശയഃ
 4 തഥാ ദൈത്യ ഗണാൻ സർവാൻ യക്ഷരാക്ഷസ പന്നഗാൻ
 ഗന്ധർവാപ്പുരസശ് ചൈവ വിദ്ധി മത് പ്രഭവാൻ ദ്വിജ
 5 സദ് അസച് ചൈവ യത് പ്രാഹുർ അവ്യക്തം വ്യക്തം ഏവ ച
 അക്ഷരം ച ക്ഷരം ചൈവ സർവം ഏതൻ മദ് ആത്മകം
 6 യേ ചാശ്രമേഷു വൈ ധർമാശ് ചതുർഷു വിഹിതാ മൂനേ
 ദൈവാനി ചൈവ കർമാണി വിദ്ധി സർവം മദ് ആത്മകം
 7 അസച് ച സദ് അസച് ചൈവ യദ് വിശ്വം സദ് അസതഃ പരം
 തതഃ പരം നാസ്തി ചൈവ ദേവദേവാത് സനാതനാത്
 8 ഓങ്കാര പഭവാൻ വേദാൻ വിദ്ധി മാം ത്വം ഭൂമുദ്രഹ
 യുപം സോമം തമൈവേഹ ത്രിദശാപ്യായനം മഖേ
 9 ഹോതാരം അപി ഹവ്യം ച വിദ്ധി മാം ഭൂമനന്ദന
 അധ്വര്യഃ കൽപകശ് ചാപി ഹവിഃ പരമസംസ്കൃതം
 10 ഉദ്ഗാതാ ചാപി മാം സ്തുതി ഗീതഘോഷൈർ മഹാധരേ
 പ്രായശ്ചിത്തേഷു മാം ബ്രഹ്മണ് ശാന്തി മംഗലവാചകാഃ
 സ്തുവന്തി വിശ്വകർമാണം സതതം ദ്വിജസത്തമാഃ
 11 വിദ്ധി മഹ്യം സുതം ധർമം അഗ്രജം ദ്വിജസത്തമ
 മാനസം ദധിതം വിപ്ര സർവഭൂതദയാത്മകം
 12 തത്രാഹം വർതമാനൈശ് ച നിവൃത്തൈർശ് ചൈവ മാനവൈഃ
 ബഹവീഃ സംസരമാണോ വൈ യോനീർ ഹി ദ്വിജസത്തമ
 13 ധർമസംരക്ഷണാർഥായ ധർമസംസ്ഥാപനായ ച
 തൈസ് തൈർ വേദൈശ് ച രൂപൈശ് ച ത്രിഷു ലോകേഷു ഭാർഗവ
 14 അഹം വിഷ്ണുർ അഹം ബ്രഹ്മാ ശക്രോ ിഥ പ്രഭവാപ്യയഃ
 ഭൂതഗ്രാമസ്യ സർവസ്യ ത്രഷ്ടാ സംഹാര ഏവ ച
 15 അധർമേ വർതമാനാനാം സർവേഷാം അഹം അപ്യ് ഉത

ധർമ്മസ്യ സേതും ബധ്നാമി ചലിതേ ചലിതേ യുഗേ
 താസ്മൈ യോനീഃ പ്രവിശ്യാഹം പ്രജാനാം ഹിതകാമ്യയാ
 16 യദാ ത്വ് അഹം ദേവ യോനൗ വർതാമി ഭൃഗുനന്ദന
 തദാഹം ദേവവത് സർവം ആചരാമി ന സംശയഃ
 17 യദാ ഗന്ധർവയോനൗ തു വർതാമി ഭൃഗുനന്ദന
 തദാ ഗന്ധർവവച് ചേഷ്ടാഃ സർവാശ് ചേഷ്ടാമി ഭാർഗവ
 18 നാഗയോനൗ യദാ ചൈവ തദാ വർതാമി നാഗവത്
 യക്ഷരാക്ഷസ യോനീശ് ച യഥാവദ് വിചരാമ്യ് അഹം
 19 മാനുഷ്യേ വർതമാനേ തു കൃപണം യാചിതാ മയാ
 ന ച തേ ജാതസംമോഹാ വചോ ഗൃഹ്ണന്തി മേ ഹിതം
 20 ഭയം ച മഹദ് ഉദ്ദിശ്യ ത്രാസിതാഃ കുരവോ മയാ
 ക്രുദ്ധേവ ഭൂത്യാ ച പുനർ യഥാവദ് അനുദർശിതാഃ
 21 തേ ധർമ്മേണേഹ സംയുക്താഃ പരീതാഃ കാലധർമ്മണാ
 ധർമ്മേണ നിഹതാ യുദ്ധേ ഗതാഃ സ്വർഗം ന സംശയഃ
 22 ലോകേഷു പാണ്ഡവാശ് ചൈവ ഗതാഃ ഖ്യാതിം ദ്വിജോത്തമ
 ഏതത് തേ സർവം ആഖ്യാതം യൻ മാം ത്വം പരിപൂജ്സി

അധ്യായം 54

1 [ഉ]

അഭിജാനാമി ജഗതഃ കർതാരം ത്യാം ജനാർദന
 ന്തം ഭവത്പ്രസാദോ ിയം ഇതി മേ നാസ്തി സംശയഃ
 2 ചിത്തം ച സുപ്രസന്നം മേ ത്വദ് ഭാവഗതം അച്യുത
 വിനീവൃത്തശ് ച മേ കോപ ഇതി വിദ്ധി പരന്തപ
 3 യദി ത്വ് അനുഗ്രഹം കം ചിത് ത്വത്തോ ിർഹോ ിഹം ജനാർദന
 ദ്രഷ്ടും ഇച്ഛാമി തേ രൂപം ഐശ്വരം തൻ നിദർശയ

4 [വ]

തതഃ സ തസ്മൈ പ്രീതാത്മാ ദർശയാം ആസ തദ് വപുഃ
 ശാശ്വതം വൈഷ്ണവം ധീമാൻ ദദ്രശേ യദ് ധനഞ്ജയഃ
 5 സ ദദർശ മഹാത്മാനം വിശ്വരൂപം മഹാഭജം
 വിസ്മയം ച യയൗ വിപ്രസ് തദ് ദ്രഷ്ട്വാ രൂപം ഐശ്വരം

6 [ഉ]

വിശ്വകർമ്മൻ നമസ് തേ ിസ്തു യസ്യ തേ രൂപം ഈദൃശം
 പദ്ഭ്യാം തേ പൃഥിവീ വ്യാപ്താ ശിരസാ ചാവൃതം നഭഃ
 7 ദ്യാവാപൃഥിവ്യോർ യൻ മധ്യം ജാരേണ തദ് ആവൃതം
 ഭജാഭ്യാം ആവൃതാശ് ചാശാസ് ത്വം ഇദം സർവം അച്യുത
 8 സംഹരസ്വ പുനർ ദേവരൂപം അക്ഷയ്യം ഉത്തമം
 പുനസ് ത്യാം സ്വേന രൂപേണ ദ്രഷ്ടും ഇച്ഛാമി ശാശ്വതം

9 [വ]

തം ഉവാച പ്രസന്നാത്മാ ഗോവിന്ദോ ജനമേജയ
 വരം വൃണീഷ്യേതി തദാ തം ഉത്തങ്കോ ിബ്രവീദ് ഇദം
 10 പര്യാപ്ത ഏഷ ഏവാദ്യ വരസ് ത്വത്തോ മഹാദ്യുതേ
 യത് തേ രൂപം ഇദം കൃഷ്ണ പശ്യാമി പ്രഭവാപ്യയം
 11 തം അബ്രവീത് പുനഃ കൃഷ്ണോ മാ ത്വം അത്ര വിചാരയ
 അവശ്യം ഏതത് കർതവ്യം അമോഘം ദർശനം മമ

12 [ഉ]

അവശ്യ കരണീയം വൈ യദ്യ് ഏതൻ മന്യസേ വിഭോ
 തോയം ഇച്ഛാമി യത്രേഷും മരഷ്ഠ് ഏതദ് ധി ദുർലഭം

13 [വ]

തതഃ സംഹൃത്യ തത് തേജഃ പ്രോവാചോത്തങ്കം ഈശ്വരഃ
 ഏഷ്ടവ്യേ സതി ചിന്ത്യോ ിഹം ഇത്യ് ഉക്ത്വാ ദ്വാരകാം യയൗ

14 തതഃ കദാ ചിദ് ഭഗവാൻ ഉത്തങ്കസ് തോയകാക്ഷയാ
 തൃഷിതഃ പരിചക്രാമ മരൗ സസ്പാര ചായുതം
 15 തതോ ദിഗ്യാസസം ധീമാൻ മാതംഗം മലപങ്കിനം
 അപശ്യത മരൗ തസ്മിണ് ശ്യാമപരിവാരിതം
 16 ഭീഷണം ബദ്ധനിസ്ത്രിംശം ബാണകാർമുകധാരിണം
 തസ്യുധഃ സ്രോതസോ ഫപശ്യദ് വാരി ഭൂരി ദ്വിജോത്തമഃ
 17 സ്മരന് ഏവ ച തം പ്രാഹ മാതംഗഃ പ്രഹസന് ഇവ
 ഏഹ്യ് ഉത്തങ്ക പ്രതീച്ഛസ്വ മത്തോ വാരി ദൃശ്യദഹ
 കൃപാ ഹിമേ സുമഹതീ ത്യാം ദൃഷ്ട്വാ തുട് സമാഹതം
 18 ഇത്യ് ഉക്തസ് തേന സ മൂനിസ് തത് തോയം നാഭ്യനന്ദത
 ചിക്ഷേപ ച സ തം ധീമാൻ വാഗ്ഭിർ ഉഗ്രാഭിർ അച്യുതം
 19 പുനഃ പുനശ് ച മാതംഗഃ പിബസ്പേതി തം അബ്രവീത്
 ന ചാപിബത് സ സക്രോധഃ ക്ഷുഭിതേനാന്തർ ആത്മനാ
 20 സ തഥാ നിശ്ചയാത് തേന പ്രത്യാഖ്യാതോ മഹാത്മനാ
 ശ്വഭിഃ സഹ മഹാരാജ തന്ത്രൈവാനന്ദധീയത
 21 ഉത്തങ്കസ് തം തഥാ ദൃഷ്ട്വാ തതോ ത്രീഡിത മാനസഃ
 മേനേ പ്രലബ്ധം ആത്മാനം കൃഷ്ണേനാമിത്ര ഘാതിനാ
 22 അഥ തേനൈവ മാർഗേണ ശംഖചക്രാദധരഃ
 ആജഗാമ മഹാബാഹുർ ഉത്തങ്കശ് ചൈനം അബ്രവീത്
 23 ന യുക്തം താദൃശം ദാതും ത്വയാ പുരുഷസത്തമ
 സലിലം വിപ്രമുഖ്യേഭ്യോ മാതംഗസ്രോതസാ വിഭോ
 24 ഇത്യ് ഉക്തവചനം ധീമാൻ മഹാബുദ്ധിർ ജനാർദനഃ
 ഉത്തങ്കം ശ്ലക്ഷ്ണയാ വാചാ സാന്ത്വയന് ഇദം അബ്രവീത്
 25 യാദൃശേനേഹ രൂപേണ യോഗ്യം ദാതും വൃതേന വൈ
 താദൃശം ഖലു മേ ദത്തം ത്വം ഇ തൻ നാവബുധ്യസേ
 26 മയാ ത്വദർഥമുക്തോ ഹി വജ്രപാണിഃ പുരന്ദരഃ
 ഉത്തങ്കായാമൃതം ദേഹി തോയരൂപം ഇതി പ്രഭുഃ
 27 സ മാം ഉവാച ദേവേന്ദ്രോ ന മർത്യോ ഫർത്യതാം വ്രജേത്
 അന്യം അസ്മൈ വരം ദേഹിത്യ് അസക്തദ് ഭൂമനന്ദന
 28 അമൃതം ദേയം ഇത്യ് ഏവ മയോക്തഃ സ ശചീപതിഃ
 സ മാം പ്രസാദ്യ ദേവേന്ദ്രഃ പുനർ ഏവേദം അബ്രവീത്
 29 യദി ദേയം അവശ്യം വൈ മാതംഗോ ഫഹം മഹാദ്യുതേ
 ഭൂത്യാമൃതം പ്രദാസ്യാമി ഭാർഗവായ മഹാത്മനേ

30 യദ്യ് ഏവം പ്രതിഗൃഹ്ണാതി ഭാർഗവോ ിമൃതം അദ്യ വൈ
 പ്രദാതും ഏഷ ഗച്ഛാമി ഭാർഗവായാമൃതം പ്രഭോ
 പ്രത്യാഖ്യാതസ് ത് അഹം തേന ന ദദ്യാം ഇതി ഭാർഗവ
 31 സ തഥാ സമയം കൃത്യാ തേന രൂപേണ വാസവഃ
 ഉപസ്ഥിതസ് ത്വയാ ചാപി പ്രത്യാഖ്യാതോ ിമൃതം ദദത്
 ചണ്ഡാല രൂപീ ഭവഗാൻ സുമഹാംസ് തേ വ്യതിക്രമഃ
 32 യത് തു ശക്യം മയാ കർതും ഭൂയ ഏവ തവേച്ഛിതം
 തോയേച്ഛാം തവ ദുർധർഷ കരിഷ്യേ സഹലാം അഹം
 33 യേഷ് അഹഃസു തവ ബ്രഹ്മൻ സലിലേച്ഛാ ഭവിഷ്യതി
 തദാ മരൗ ഭവിഷ്യന്തി ജലപൂർണാഃ പയോധരാഃ
 34 രസവച് ച പ്രദാസ്യന്തി തേ തോയം ഭൃഗുനന്ദന
 ഉത്തങ്ക മേധാ ഇത്യ് ഉക്താഃ ഖ്യാതിം യാസ്യന്തി ചാപി തേ
 35 ഇത്യ് ഉക്തഃ പ്രീതിമാൻ വിപ്രഃ കൃഷ്ണേന സ ബഭ്രവ ഹ
 അദ്യാപ്യ് ഉത്തങ്ക മേഘാഗ് ച മരൗ വർഷന്തി ഭാരത

അധ്യായം 55

1 [ജ]

ഉത്തങ്കഃ കേന തപസാ സംയുക്തഃ സുമഹാതപാഃ
യഃ ശാപം ദാതുക്വാമോ ിഭ്രൂദ് വിഷ്ണവേ പ്രഭവിഷ്ണവേ

2 [വ]

ഉത്തങ്കോ മഹതാ യുക്തസ് തപസാ ജനമേജയ
 ഗുരു ഭക്തഃ സ തേജസീ നാന്യം കം ചിദ് അപൂജയത്
 3 സർവേഷാം ഋഷിപുത്രാണാം ഏഷ ചാസീൻ മനോരഥഃ
 ഔത്തങ്കീം ഗുരുവൃത്തിം വൈ പ്രാപ്തയാം ഇതി ഭാരത
 4 ഗൗതമസ്യ തു ശിഷ്യാണാം ബഹുനാം ജനമേജയ
 ഉത്തങ്കേ ിഭ്യധികാ പ്രീതിഃ സ്നേഹശ് ചൈവാഭവത് തദാ
 5 സ തസ്യ ദമശൗചാഭ്യാം വിക്രാന്തേന ച കർമ്മണാ
 സമ്യക് ചൈവോപചാരേണ ഗൗതമഃ പ്രീതിമാൻ അഭൂത്
 6 അഥ ശിഷ്യസഹസ്രാണി സമനുജ്ഞായ ഗൗതമഃ
 ഉത്തങ്കം പരയാ പ്രീത്യാ നാഭ്യനുജ്ഞായം ഐച്ഛത
 7 തം ക്രമേണ ജരാ താത പ്രതിപേദേ മഹാമുനിം
 ന ചാന്വബുധ്യത തദാ സ മുനിർ ഗുരുവത്സലഃ
 8 തതഃ കദാ ചിദ് രാജേന്ദ്ര കാഷ്ഠാന്യ് ആനയിതും യയൗ
 ഉത്തങ്കഃ കാഷ്ഠഭാരം ച മഹാനം സമുപാനയത്
 9 സ തു ഭാരാഭിഭൂതാത്മാ കാഷ്ഠഭാരം അരിന്ദമം
 നിഷ്ഠിപേഷ ക്ഷിതൗ രാജൻ പരിശ്രാന്തോ ബുഭുക്ഷിതഃ
 10 തസ്യ കാഷ്ഠേ വിലഗ്നാഭൂജ് ജടാ രൂപ്യസമപ്രഭാ
 തതഃ കാഷ്ഠൈഃ സഹ തദാ പപാത ധരണീതലേ
 11 തതഃ സ ഭാരനിഷ്ഠിഷ്ടഃ ക്ഷുധാവിഷ്ടുശ് ച ഭാർഗവഃ
 ദൃഷ്ട്വാ താം വയസോ ിവസ്ഥാം തരോദാർതസ്വരം തദാ
 12 തതോ ഗുരു സുതാ തസ്യ പദ്മപത്ര നിഭേക്ഷണാ
 ജഗ്രാഹാശ്രുണി സുശ്രോണി കരേണ പുഥുലോചനാ
 പിതൂർ നിയോഗാദ് ധർമ്മജ്ഞാ ശിരസാവനതാ തദാ
 13 തസ്യ നിപേതതൂർ ദഗ്ധൗ കരൗ തൈർ അശ്രുബിന്ദുഭിഃ
 ന ഹി താൻ അശ്രുപാതാൻ വൈ ശക്താ ധാരയിതും മഹീ
 14 ഗൗതമസ് ത് അബ്രുവിദ് വിപ്രം ഉത്തങ്കം പ്രീതമാനസഃ
 കസ്നാത് താത തവാദ്യേഹ ശോകോത്തരം ഇദം മനഃ
 സ സ്വൈരം ബ്രഹ്മി വിപ്രർഷേ ശ്രോതും ഇച്ഛാമി തേ വചഃ

15 [ഉ]

ഭവദ്ഗതേന മനസാ ഭവത് പ്രിയചികീർഷയാ
 ഭവദ് ഭക്തിഗതേനേഹ ഭവദ് ഭാവാനുഗേന ച
 16 ജരേയം നാവബുദ്ധാ മേ നാഭിജ്ഞാതം സുഖം ച മേ
 ശതവർഷോഷിതം ഹി ത്വം ന മാം അഭ്യനുജാനഥാഃ
 17 ഭവതാ ഹ്യ് അഭ്യനുജ്ഞാതാഃ ശിഷ്യാഃ പ്രത്യവരാ മയാ
 ഉപപന്നാ ദ്വിജശ്രേഷ്ഠ ശതശോ ിഥ സഹസ്രശഃ

18 [ഗ്]

ത്വത് പ്രീതിയുക്തേന മയാ ഗുരുശൃശൃഷയാ തവ
 വ്യതിക്രാമൻ മഹാൻ കാലോ നാവബുദ്ധോ ദ്വിജർഷഭ
 19 കിം ത്വ് അദ്യ യദി തേ ശ്രദ്ധാ ഗമനം പ്രതി ഭാർഗവ
 അനുജ്ഞാതം ഗൃഹ്യ മത്തസ് ത്വം ഗൃഹാൻ ഗച്ഛസ്വ മാചിരം

20 [ഉ]

ഗുർവർഥം കിം പ്രയച്ഛാമി ബ്രഹ്മി ത്വം ദ്വിജസത്തമ
 തം ഉപാകൃത്യ ഗച്ഛേയം അനുജ്ഞാതസ് ത്വയാ വിഭോ

21 [ഗ്]

ദക്ഷിണാ പരിതോഷോ വൈ ഗുരൂണാം സദ്ഭിർ ഉച്യതേ
 തവ ഹ്യ് ആചരതോ ബ്രഹ്മംസ് തുഷ്ടോ ിഹം വൈ ന സംശയഃ

22 ഇതഥം ച പരിതുഷ്ടം മാം വിജാനീഹി ഭൃഗുദ്രവഹ

യുവാ ഷോഡശവർഷോ ഹി യദ് അദ്യ ഭവതാ ഭവാൻ

23 ദദാമി പത്നീം കന്യാം ച സ്വ്യാം തേ ദുഹിതരം ദ്വിജ

ഏതാം ജതേ ഹി നാന്യാ വൈ ത്വത് തേജോ ിർഹതി സേവിതും

24 തതസ് താം പ്രതിജഗ്രാഹ യുവാ ഭൂത്യാ യശസ്വിനീം

ഗുരുണാ ചാഭ്യനുജ്ഞാതോ ഗുരു പത്നീം അമാബ്രവീത്

25 കിം ഭവത്യൈ പ്രയച്ഛാമി ഗുർവർഥം വിനിയുക്ഷ്യ മാം

പ്രിയം ഹി തവ കാക്ഷാമി പ്രാണൈർ അപി ധനൈർ അപി

26 യദ് ദുർലഭം ഹി ലോകേ ിസ്തീൻ രതം അത്യദ്ഭുതം ഭവേത്

തദ് ആനയേയം തപസാ ന ഹി മേ ിത്രാസ്തി സംശയഃ

27 [അ]

പരിതുഷ്ടാസ്തി തേ പുത്ര നിത്യം ഭഗവതാ സഹ

പര്യാപ്തയേ തദ് ഭദ്രം തേ ഗച്ഛ താത യഥേച്ഛകം

28 [വ്]

ഉത്തങ്കസ് തു മഹാരാജ പുനർ ഏവാബ്രവീദ് വചഃ

ആജ്ഞാപയസ്വ മാം മാതഃ കർതവ്യം ഹി പ്രിയം തവ

29 [അ]

സൗദാസ പത്യാ വിദിതേ ദിവ്യേ വൈ മണികണ്ഡലേ

തേ സമാനയ ഭദ്രം തേ ഗുർവർഥഃ സുകൃതോ ഭവേത്

30 സ തഥേതി പ്രതിശ്രുത്യ ജഗാമ ജനമേജയ

ഗുര പത്നീ പ്രിയാർഥം വൈ തേ സമാനയിതും തദാ

31 സ ജഗാമ തതഃ ശീഘ്രം ഉത്തങ്കോ ബ്രാഹ്മണർഷഭഃ

സൗദാസം പുരുഷാദം വൈ ഭിക്ഷിതും മണികണ്ഡലേ

32 ഗൗതമസ് ത്വ് അബ്രുവിത് പത്നീം ഉത്തങ്കോ നാദ്യ ദൃശ്യതേ

ഇതി പൃഷ്ട്വാ തം ആചഷ്ട കണ്ഡലാർഥം ഗതം തു വൈ

33 തതഃ പ്രോവാച പത്നീം സ ന തേ സമ്യഗ് ഇദം കൃതം

ശസ്തഃ സ പാർഥിവോ നൃനം ബ്രാഹ്മണം തം വധിഷ്യതി

34 [അ]

അജാനന്ത്യാ നിയുക്തഃ സ ഭഗവൻ ബ്രാഹ്മണോ ിദ്യ മേ

ഭവത്പ്രസാദാൻ ന ഭയം കിം ചിത് തസ്യ ഭവിഷ്യതി

35 ഇത്യ് ഉക്തഃ പ്രാഹ താം പത്നീം ഏവം അസ്ത്വ് ഇതി ഗൗതമഃ

ഉത്തങ്കോ ിപി വനേ ശൂന്യേ രാജാനം തം ദദർശ ഹ

അധ്യായം 56

1 [വ്]

സ തം ദൃഷ്ട്യാ തഥാ ഭൂതം രാജാനം ഘോരദർശനം
 ദീർഘശൂദ്ര ധരം നൃണാം ശോണിതേന സമുക്ഷിതം
 2 ചകാര ന വ്യഥാം വിപ്രോ രാജാ ത്വ് ഏനം അഥാബ്രവീത്
 പ്രത്യുതഥായ മഹാതേജാ ഭയകർതാ യഥോപമഃ
 3 ദിഷ്ട്യാ ത്വം അസി കല്യാണ ഷഷ്ടേ കാലേ മമാന്തികം
 ഭക്ഷം മൃഗയമാണസ്യ സമ്പ്രാപ്തോ ദ്വിജസന്തമ

4 [ഉ]

രാജൻ ഗുർവർഥിനം വിദ്ധി ചരന്തം മാം ഇഹാഗതം
 ന ച ഗുർവർഥം ഉദ്യുക്തം ഹിംസ്യം ആഹൂർ മനീഷിണഃ

5 [ർ]

ഷഷ്ടേ കാലേ മമാഹാരോ വിഹിതോ ദ്വിജസന്തമ
 ന ച ശക്യഃ സമുസ്രഷ്ടും ക്ഷധിതേന മയാദ്യ വൈ

6 [ഉ]

ഏവം അസ്മൂ മഹാരാജ സമയഃ ക്രിയതാം തു മേ
 ഗുർവർഥം അഭിനിർവർത്യ പുനർ ഏഷ്യാമി തേ വശം
 7 സംശ്രുതസ് ച മയാ യോ ിർഥോ ഗുരവേ രാജസന്തമ
 ദദാസി വിപ്രമുഖ്യേഭ്യസ് ത്വം ഹി രത്താനി സർവശഃ
 8 ദാതാ ത്വം ച നരവ്യാഘ്ര പാത്രഭൂതഃ ക്ഷിതാവ് ഇഹ
 പാത്രം പ്രതിഗ്രഹേ ചാപി വിദ്ധി മാം നൃപസന്തമ
 9 ഉപാകൃത്യ ഗുരോർ അർഥം ത്വദ് ആയത്തം അരിന്ദമ
 സമയേനേഹ രാജേന്ദ്ര പുനർ ഏഷ്യാമി തേ വശം
 10 സത്യം തേ പ്രതിജാനാമി നാത്ര മിഥ്യാസ്തി കിം ചന
 അന്തതം നോക്തപൂർവം മേ സ്വൈരേഷ് അപി കതോ ിന്യഥാ

11 [സ്]

യദി മത്തസ് ത്വദ് ആയത്തോ ഗുർവർഥഃ കൃത ഏവ സഃ
 യദി ചാസ്മി പ്രതിഗ്രാഹ്യഃ സാമ്പ്രതം തദ് ബ്രവീഹി മേ

12 [ഉ]

പ്രതിഗ്രാഹ്യോ മതോ മേ ത്വം സദൈവ പുരുഷർഷഭ
 സോ ിഹം ത്വാം അനുസമ്പ്രാപ്തോ ഭിക്ഷിതും മണികണ്ഡലേ

13 [സ്]

പത്യാസ് തേ മമ വിപ്രർഷേ രചിരേ മണികണ്ഡലേ

വരയാർഥം ത്വം അന്യം വൈ തം തേ ദാസ്യമി സുവ്രത

14 [ഉ]

അലം തേ വ്യപദേശേന പ്രമാണം യദി തേ വയം

പ്രയച്ഛ കണ്ഡലേ മേ ത്വം സത്യവാഗ് ഭവ പാർഥിവ

15 [വ]

ഇത്യ് ഉക്തസ് ത്വ് അബ്രവീദ് രാജാ തം ഉത്തങ്കം പുനർ വചഃ

ഗച്ഛ മദ്വചനാദ് ദേവീം ബ്രൂഹി ദേഹീതി സത്തമ

16 സൈവം ഉക്താ ത്വയാ നൃനം മദ്യാക്യേന ശുചിസ്തീതാ

പ്രദാസ്യതി ദ്വിജശ്രേഷ്ഠ കണ്ഡലേ തേ ന സംശയഃ

17 [ഉ]

കുപന്തി ഭവതഃ ശക്യാ മയാ ദ്രഷ്ടും നരേശ്വര

സ്വയം വാപി ഭവാൻ പന്തിം കിമർഥം നോപസർപതി

18 [സ്]

ദ്രക്ഷ്യതേ താം ഭവാൻ അദ്യ കസ്തിംഗ് ചിദ് വനനിർത്ഥരേ

ഷഷ്ടേ കാലേ ന ഹി മയാ സാ ശക്യാ ദ്രഷ്ടും അദ്യ വൈ

19 ഉത്തങ്കസ് ത്വ തഥോക്തഃ സ ജഗാമ ഭരതർഷഭ

മദയന്തീം ച ദ്രഷ്ട്വാ സോ ിജ്ഞാപയത് സ്വം പ്രയോജനം

20 സൗദാസ വചനം ശ്രുത്വാ തതഃ സാ പൃഥുലോചനാ

പ്രത്യവാച മഹാബുദ്ധിം ഉത്തങ്കം ജനമേജയ

21 ഏവം ഏതൻ മഹാബ്രഹ്മൻ നാന്തതം വദസേ ിനഘ

അഭിജ്ഞാനം ത്വ കിം ചിത് ത്വം സമാനേതും ഇഹാർഹസി

22 ഇമേ ഹി ദിവ്യേ മണികണ്ഡലേ മേ; ദേവാഗ് ച യക്ഷാഗ് ച മഹോരഗാഗ് ച

തൈസ് തൈർ ഉപായൈഃ പരിഹർതു കാമാഗ്; ഹിദ്രേഷ്യ നിത്യം പരിതർകയ

ന്തി

23 നിക്ഷിപ്തം ഏതദ് ഭൂവി പന്നഗാസ് ത്വ; രന്തം സമാസാദ്യ പരാമൃഷ്ടേയഃ

യക്ഷാസ് തഥോച്ഛിഷ്യ ധൃതം സുരാഗ് ച; നിദ്രാവശം ത്വാ പരിധർഷ്ടേയേയഃ

24 ഹിദ്രേഷ്യ ഏതേഷ്യ ഹി സദാ ഹ്യ് അധൃഷ്ടേയ്യ ദ്വിജർഷഭ

ദേവരാക്ഷസനാഗാനാം അപ്രമത്തേന ധാര്യതേ

25 സ്യന്ദേതേ ഹി ദിവാ ഭക്തം രാത്രൗ ച ദ്വിജസത്തമ

നക്തം നക്ഷത്രതാരാണാം പ്രഭാം ആക്ഷിപ്യ വർത്തതേ

26 ഏതേ ഹ്യ് ആമുച്യ ഭഗവൻ ക്ഷത്രിപിപാസാ ഭയം കതഃ

വിഷാഗ്നിശ്വാപദേഭ്യഗ് ച ഭയം ജാതു ന വിദ്യതേ

27 ഹ്രസ്വേന ചൈതേ ആമുക്തേ ഭവതോ ഹ്രസ്വകേ തദാ

അനുരൂപേണ ചാമുക്കേ തത് പ്രമാണേ ഹി ജായതഃ
28 ഏവംവിയേ മമൈതേ വൈ ക്ഷണ്ഡലേ പരമാർചിതേ
ത്രിഷു ലോകേഷു വിഖ്യാതേ തദ് അഭിജ്ഞാനം ആനയ

അധ്യായം 57

1 [വ്]

സ മിത്രസഹം ആസാദ്യ ത് അഭിജ്ഞാനം അയാചത
തസ്മൈ ദദാവ് അഭിജ്ഞാനം സ ചേക്ഷ്യാകവരസ് തദാ

2 [സ്]

ന ചൈവൈഷാ ഗതിഃ ക്ഷേമ്യോ ന ചാന്യോ വിദ്യതേ ഗതിഃ
ഏതൻ മേ മതം ആജ്ഞായ പ്രയച്ഛ മണികണ്ഡലേ

3 [വ്]

ഇത്യ് ഉക്തസ് താം ഉത്തങ്കസ് തു ഭർതൂർ വാക്യം അമാബ്രവീത്
ശ്രുത്യാ ച സാ തതഃ പ്രാദാത് തസ്മൈ തേ മണികണ്ഡലേ

4 അവാപ്യ കണ്ഡലേ തേ തു രാജാനം പുനർ അബ്രവീത്

കിം ഏതദ് ഗുഹ്യ വചനം ശ്രോതും ഇച്ഛാമി പാർഥിവ

5 [സ്]

പ്രജാ നിസർവാദ് വിപ്രാൻ വൈ ക്ഷത്രിയാഃ പൂജയന്തി ഹ
വിപ്രേഭ്യശ് ചാപി ബഹവോ ദോഷാഃ പ്രാദുർഭവന്തി നഃ

6 സോ ഹം ദ്വിജേഭ്യഃ പ്രണതോ വിപ്രാദ് ദോഷം അവാപ്സവാൻ
ഗതിം അന്യാം ന പശ്യാമി മദയന്തീ സഹായവാൻ

സ്വർഗദ്വാരസ്യ ഗമനേ സ്ഥാനേ ചേഹ ദ്വിജോത്തമ

7 ന ഹി രാജ്ഞാ വിശേഷേണ വിരുദ്ധേന ദ്വിജാതിഭിഃ

ശക്യം നൃലോകേ സംസ്ഥാനം പ്രേത്യ വാ സുഖം ഏധിതം

8 തദ് ഇഷ്ടേ തേ മയൈവൈതേ ദത്തേ സ്വേ മണികണ്ഡലേ

യഃ കൃതസ് തേ ദ്വ്യ സമയഃ സഫലം തം കരുഷ്യ മേ

9 [ഉ]

രാജംസ് തഥേഹ കർതാസ്തി പുനർ ഏഷ്യാമി തേ വശം

പ്രശ്നം തു കം ചിത് പ്രഷ്നം ത്വാം വ്യവസീഷ്യേ പരന്തപ

10 [സ്]

ബൃഹി വിപ്ര യഥാകാമം പ്രതിവക്താസ്തി തേ വചഃ

ഹേരന്താസ്തി സംശയം തേ ദ്വ്യ ന മേ ദ്വയാസ്തി വിചാരണാ

11 [ഉ]

പ്രാഹുർ വാക് സംഗതം മിത്രം ധർമനൈപുണ്യ ദർശിനഃ

മിത്രേഷു യശ് ച വിഷമഃ സ്തേന ഇത്യ് ഏവ തം വിദഃ

12 സ ഭവാൻ മിത്രതാം അദ്യ സമ്പ്രാപ്തോ മമ പാർഥിവ

സ മേ ബുദ്ധിം പ്രയച്ഛസ്വ സമാം ബുദ്ധിമതാം വര

13 അവാപ്താർഥോ ിഹം അദ്വേഹ ഭവാംശ് ച പുരുഷാദകഃ
ഭവത് സകാശം ആഗതും ക്ഷമം മമ ന വേതി വാ

14 [സ്]

ക്ഷമം ചേദ് ഇഹ വക്തവ്യം മയാ ദ്വിജ വരോത്തമ
മത്സമീപം ദ്വിജശ്രേഷ്ഠ നാഗന്തവ്യം കഥം ചന

15 ഏവം തവ പ്രപശ്യാമി ശ്രേയോ ഭൃഗുകലോദ്വഹ
ആഗച്ഛതോ ഹി തേ വിപ്ര ഭവേൻ മൃത്യുർ അസംശയം

16 [വ്]

ഇത്യ് ഉക്തഃ സ തദാ രാജ്ഞാ ക്ഷമം ബുദ്ധിമതാ ഹിതം
സമന്തജ്ഞാപ്യ രാജാനം അഹല്യാം പ്രതി ജഗ്മിവാൻ

17 ഗൃഹീത്വാ കണ്ഡലേ ദിവ്യേ ഗുരു പത്യാഃ പ്രിയം കരഃ
ജവേന മഹതാ പ്രായാദ് ഗൗതമസ്യാശ്രമം പ്രതി

18 യഥാ തയോ രക്ഷണം ച മദയന്ത്യാഭിഭാഷിതം

തഥാ തേ കണ്ഡലേ ബദ്ധ്യാ തഥാ കൃഷ്ണാജിനേ ിനയത്
19 സ കസ്തിംശ് ചിത് ക്ഷയാവിഷ്ടഃ ഫലഭാര സമന്വൃതം

ബിലം ദദർശ കസ്തിംശ് ചിദ് ആരുരോഹ ക്ഷയാന്വൃതഃ
20 ശാഖാസ് ആസജ്യ തസ്യൈവ കൃഷ്ണാജിനം അരിന്ദവ

യസ്തിംസ് തേ കണ്ഡലേ ബദ്ധേ തദാ ദ്വിജ വരേണ വൈ
21 വിശീർണ്ണബന്ധനേ തസ്തിൻ ഗതേ കൃഷ്ണാജിനേ മഹീം

അപശ്യദ് ഭജഗഃ കശ് ചിത് തേ തത്ര മണികണ്ഡലേ
22 ഐരാവത കലോത്പന്നഃ ശീഘ്രോ ഭൂത്വാ തദാ സ വൈ

വിദഗ്ധാസ്യേന വൽമീകം വിവേശാഥ സകണ്ഡലേ
23 ഹ്രിയമാണേ തു ദൃഷ്ട്യാ സകണ്ഡലേ ഭജഗേന ഹ

പപാത വൃക്ഷാത് സോദ്വേശോ ദുഃഖാത് പരമകോപനഃ
24 സ ദണ്ഡകാഷ്ഠം ആദായ വൽമീകം അവനത് തദാ

ക്രോധാമർഷാഭിതപ്ലാംഗസ് തതോ വൈ ദ്വിജപുംഗവഃ
25 തസ്യ വേശം അസഹ്യം തം അസഹന്തീ വസുന്ധരാ

ദണ്ഡകാഷ്ഠാഭിന്നന്നാംഗീ ചചാല ഭൃഗം ആതുരാ
26 തതഃ ഖനത ഏവഥ വിപ്രർഷേർ ധരണീതലം

നാഗലോകസ്യ പന്ഥാനം കർതുകാമസ്യ നിശ്ചയാത്
27 രഥേന ഹരിയുക്തേന തം ദേശം ഉപജഗ്മിവാൻ

വജ്രപാണീർ മഹാതേജാ ദദർശ ച ദ്വിജോത്തമം
28 സ തു തം ബ്രാഹ്മണോ ഭൂത്വാ തസ്യ ദുഃഖേന ദുഃഖിതഃ

ഉത്തങ്കം അബ്രവീത് താത നൈതച് ഛരക്യം ത്വയേതി വൈ
 29 ഇതോ ഹി നാഗലോകോ വൈ യോജനാനി സഹസ്രശഃ
 ന ദണ്ഡകാഷ്ട സാധ്യം ച മന്യേ കാര്യം ഇദം തവ
 30 [ഉ]

നാഗലോകേ യദി ബ്രഹ്മൻ ന ശക്യേ കണ്ഡലേ മയാ
 പ്രാപ്തം പ്രാണാൻ വിമോക്ഷയാമി പശ്യതസ് തേ ദ്വിജോത്തമ
 31 യദാ സ നാശകത് തസ്യ നിശ്ചയം കർതും അന്യഥാ
 വജ്രപാണിസ് തദാ ദണ്ഡം വജ്രോന്യേണ യയോജ ഹ
 32 തതോ വജ്രപ്രഹാരൈസ് ഞൈർ ദാര്യമാണാ വസുന്ധരാ
 നാഗലോകസ്യ പന്ഥാനം അകരോജ് ജനമേജയ

33 സ തേന മാർഗേണ തദാ നാഗലോകം വിവേശ ഹ
 ദദർശ നാഗലോകം ച യോജനാനി സഹസ്രശഃ

34 പ്രകാര നിചയൈർ ദിവൈർ മണിമുക്താഭ്യലക്രമൈഃ
 ഉപപന്നം മഹാഭാഗ ശാതകംഭമയൈസ് തഥാ

35 വാപീഃ സൂടികസോപാനാ നദീസ് ച വിമലോദകാഃ
 ദദർശ വൃക്ഷാംശ് ച ബഹുൻ നാനാദ്വിജ ഗണായുതാൻ

36 തസ്യ ലോകസ്യ ച ദ്വാരം ദദർശ സ ഭൃശദൃഹഃ
 പഞ്ചയോജനവിസ്താരം ആയതം ശതയോജനം

37 നാഗലോകം ഉത്തങ്കസ് തു പ്രേക്ഷ്യ ദീനോ ദിവേത് തദാ
 നിരാശശ് ചാഭവത് താത കണ്ഡലാഹരണേ പുനഃ

38 തത്ര പ്രോവാച തുരഗസ് തം കൃഷ്ണ ശ്വേതവാലധിഃ
 താമ്രാസ്യ നേതഃ കൗരവ്യ പ്രജലന് ഇവ തേജസാ

39 ധമസ് ആപാനം ഏതൻ മേ തതസ് ത്വം വിപ്ര ലൽപ്പ്യസേ
 ഐരാവത സുതേനേഹ തവാനീതേ ഹി കണ്ഡലേ

40 മാ ജുഗുപ്സാം കൃഥഃ പുത്ര ത്വം അത്രാർഥേ കഥം ചന
 ത്വയൈതദ് ധി സമാചീർണം ഗൗതമസ്യാശ്രമേ തദാ

41 [ഉ]

കഥം ഭവന്തം ജാനീയാം ഉപാധ്യായാശ്രമം പ്രതി
 യൻ മയാ ചീർണ പൂർവം ച ശ്രോതും ഇച്ഛാമി തദ് ധ്യഹം

42 [അഷ്ട]

ഗുരോർ ഗുരും മാം ജാനീഹി ജലിതം ജാതവേദസം
 ത്വയാ ഹ്യ അഹം സദാ വത്സ ഗുരോർ അർഥേ ദ്വിപുജിതഃ

43 സതതം പൂജിതോ വിപ്ര ശുചിനാ ഭൃഗുനന്ദന

തസ്നാച്ഛ്രേയോ വിധാസ്യാമി തവൈവം ക്ഷമചിരം
 44 ഇത്യുക്തഃ സ തഥാകാർഷീദ് ഉത്തങ്കശ് ചിത്രഭാനനാ
 ഘൃതാർചിഃ പ്രീതിമാംശ് ചാപി പ്രജജ്വാല ദിധക്ഷയാ
 45 തതോ ിസ്യ രോമകുപേഭ്യോ ധ്വായമാനസ്യ ഭാരത
 ഘനഃ പ്രാദുരഭ്യൂഢോ നാഗലോകഭയാവഹഃ
 46 തേന ധൃമേന സഹസാ വർധമാനേന ഭാരത
 നാഗലോകേ മഹാരാജ ന പ്രജ്ഞായത കിം ചന
 47 ഹാഹാകൃതം അഭൂത് സർവം ഐരാവത നിവേശനം
 വാസുകിപ്രമുഖാനാം ച നാഗാനാം ജനമേജയ
 48 ന പ്രകാശത വേശ്ണാനി ധൃമരുദ്ധാനി ഭാരത
 നീഹാരസംവൃതാനീവ വനാനി ഗിരയസ് തഥാ
 49 തേ ധൃമരക്തനയനാ വഹ്നി തേജോ ിഭിതാപിതാഃ
 ആജഗ്മുർ നിശ്ചയം ജ്ഞാതും ഭാർഗവസ്യാതി തേജസഃ
 50 ശ്രുത്വാ ച നിശ്ചയം തസ്യ മഹർഷേസ് തിമതേജസഃ
 സംദ്രാന്തമനസഃ സർവേ പൂജാം ചക്രൂർ യഥാവിധി
 51 സർവേ പ്രാഞ്ജലയോ നാഗാ വൃദ്ധബാല പുരോഗമാഃ
 ശിരോഭിഃ പ്രണിപത്യോച്ഛഃ പ്രസീദ ഭഗവന് ഇതി
 52 പ്രസാദ്യ ബ്രാഹ്മണം തേ ഇ പാദ്യം അർഘ്യം നിവേദ്യ ച
 പ്രായച്ഛൻ കണ്ഡലേ ദിവ്യേ പന്നഗാഃ പരമാർചിതേ
 53 തതഃ സമ്പൂജിതോ നാഗൈസ് തത്രോത്തങ്കഃ പ്രതാപവാൻ
 അഗ്നിം പ്രദക്ഷിണം കൃത്വാ ജഗാമ ഗുരുസദ്മ തത്
 54 സ ഗത്വാ ത്വരിതോ രാജൻ ഗൗതമസ്യ നിവേശനം
 പ്രായച്ഛത് കണ്ഡലേ ദിവ്യേ ഗുരു പഞ്ചൈത്യ തദാനന്വ
 55 ഏവം മഹാത്മനാ തേന ത്രിംശ് ലോകാഞ് ജനമേജയ
 പരിക്രമ്യാഹൃതേ ദിവ്യേ തതസ് തേ മണികണ്ഡലേ
 56 ഏവം പ്രഭാവഃ സ മുനിർ ഉത്തങ്കോ ഭരതർഷഭ
 പരേണ തപസാ യുക്തോ യൻ മാം ത്വം പരിപ്ലച്ഛസി

അധ്യായം 58

1 [ജ]

ഉത്തങ്കായ വരം ദന്ത്യാ ഗോവിന്ദോ ദ്വിജസത്തമ
അത ഊർധ്വം മഹാബാഹുഃ കീം ചകാര മഹായശാഃ

2 [വ]

ദന്ത്യാ വരം ഉത്തങ്കായ പ്രായാത് സാത്യകിനാ സഹ
ദ്വാരകാം ഏവ ഗോവിന്ദഃ ശീഘ്രവേഗൈർ മഹാഹരയൈഃ

3 സരാംസി ച നദീശ് ചൈവ വനാനി വിവിധാനി ച
അതിക്രമ്യ സസാദാഥ രമ്യാം ദ്വാരവതീം പുരീം

4 വർത്തമാനേ മഹാരാജ മഹേ ദൈവതകസ്യ ച
ഉപായാത് പുണ്യരീകാക്ഷോ യുധ്യാനാനുഗസ് തദാ

5 അലങ്കൃതസ് തു സ ഗിരിർ നാനാരൂപവിചിത്രീതൈഃ
ബഭൗ അകൃമയൈഃ കാശൈഃ സർവതഃ പുരുഷർഷഭ

6 കാഞ്ചനസ്രഗ്ഭിർ അഗ്ര്യാഭിഃ സുമനോഭിസ് തമൈവ ച
വാസോ ഭിശ് ച മഹാശൈലഃ കൽപവൃക്ഷൈശ് ച സർവശഃ

7 ദീപവൃക്ഷൈശ് ച സൗവർണൈർ അഭീക്ഷ്ണം ഉപശോഭിതഃ
ഗുഹാ നിർജ്ജന്യര ദേശേഷു ദിവാ ഭൂതോ ബഭ്രുവ ഹ

8 പതാകാഭിർ വിചിത്രാഭിഃ സ ഘണ്ടാഭിഃ സമന്തതഃ
പുംഭിഃ സ്ത്രീഭിശ് ച സംഘൃഷ്ടഃ പ്രഗീത ഇവ ചാഭവത്

അതീവ പ്രേക്ഷണീയോ fഭ്രൂൻ മേരുർ മുനിഗണൈർ ഇവ
9 മത്താനാം ഹൃഷ്ടരൂപാണാം സ്ത്രീണാം പുംസാം ച ഭാരത

ഗായതാം പർവതേരസ്യ ദിവസ്യത് ഇവ നിസ്വനഃ
10 പ്രമത്തമത്തസംമത്ത ക്ഷേപധിതോക്തൃഷു സങ്കലാ

തഥാ കില കിലാ ശബ്ദൈർ ഭൂർ അഭൂത് സുമനോഹരാ
11 വിപണാപണവാൻ രമ്യോ ഭക്ഷ്യഭോജ്യ വിഹാരവാൻ

വസ്ത്രമാല്യോക്തര യുതോ വീണാ വേണുമൃദംഗവാൻ
12 സുരാമൈരേയ മിശ്രേണ ഭക്ഷ്യഭോജ്യേന ചൈവ ഹ

ദീനാസ കൃപണാദിഭ്യോ ദീയമാനേന ചാനിശം
ബഭൗ പരമകല്യാണോ മഹസ് തസ്യ മഹാഗിരേഃ

13 പുണ്യാവസ്ഥവാൻ വിര പുണ്യകൃദ്ഭിർ നിഷേവിതഃ
വിഹാരോ വൃഷ്ണീവീരാണാം മഹേ ദൈവതകസ്യ ഹ

സ നഗോ വേശ്ശ സങ്കീർണോ ദേവലോക ഇവാബഭൗ
14 തദാ ച കൃഷ്ണ സാംനിയ്യം ആസാദ്യ ഭരതർഷഭ

ശക്ര സദമ് പ്രതീകാശോ ബഭ്രവ സ ഹി ശൈലരാട്
 15 തതഃ സന്യജ്യമാനഃ സ വിവേശ ഭവനം ശുഭം
 ഗോവിന്ദഃ സാത്യകിശ് ചൈവ ജഗാമ ഭവനം സ്വകം
 16 വിവേശ ച സ ഹൃഷ്ടാത്മാ ചിരകാലപ്രവാസകഃ
 കൃത്യാ ന സുകരം കർമ്മ ദാനവേഷ് ഇവ വാസവഃ
 17 ഉപയാതം തു വാർഷ്ണേയം ഭോജവൃഷ്ടസുകാസ് തദാ
 അഭ്യഗച്ഛൻ മഹാത്മാനം ദേവാ ഇവ ശതക്രതും
 18 സ താൻ അഭ്യർച്യ മേധാവി പുഷ്പാ ച കുശലം തദാ
 അഭ്യവദയത പ്രീതഃ പിതരം മാതരം തഥാ
 19 താഭ്യാം ച സമ്പരിഷ്വതഃ സാന്തിതൽ ച മഹാഭജഃ
 ഉപോപവിഷ്ടസ് തൈഃ സർവൈർ വൃഷ്ണിഭിഃ പരിവാരിതഃ
 20 സ വിശ്രാന്തോ മഹാതേജഃ കൃതപാദാവസേചനഃ
 കഥയാം ആസ തം കൃഷ്ണഃ പുഷ്ടഃ പിത്രാ മഹാഹവം

അധ്യായം 59

1 [വാ]

ശ്രുതവാൻ അസ്തി വാർഷ്ണേയ സംഗ്രാമം പരമാദ്ഭുതം
 നരാണാം വദതാം പുത്ര കഥോദ്ഘോഷേ നിത്യശഃ
 2 ത്വം തു പ്രത്യക്ഷദർശീ ച കാര്യജ്ഞസ് ച മഹാഭുജ
 തസ്നാത് പ്രബൃഹി സംഗ്രാമം യാഥാതഥ്യേന മേ *f*നഘ
 3 യഥാ തദ് അഭവദ് യുദ്ധം പാണ്ഡവാനാം മഹാത്മനാം
 ഭീഷ്മ കർണ കൃപ ദ്രോണ ശല്യാദിഭിർ അനന്തമം
 4 അന്യേഷാം ക്ഷത്രിയാണാം ച കൃതാസ്താണാം അനേകശഃ
 നാനാവേഷാകൃതിമതാം നാനാദേശനിവാസിനാം
 5 ഇത്യ് ഉക്തഃ പുണ്യരീകാക്ഷഃ പിത്രാ മാതുസ് തദന്തികേ
 ശശംസ കരുവീരാണാം സംഗ്രാമേ നിധനം യഥാ

6 [വാ]

അത്യദ്ഭുതാനി കർമാണി ക്ഷത്രിയാണാം മഹാത്മനാം
 ബഹുലത്വാൻ ന സംഖ്യാതും ശക്യാന് അബു ശന്തൈർ അപി
 7 പ്രാധാന്യതസ് തു ഗദതഃ സമാസേനൈവ മേ ശൃണ
 കർമാണി പൃഥിവിശാനാം യഥാവദ് അമര ദ്യുതേ
 8 ഭീഷ്മഃ സേനാപതിർ അഭൂദ് ഏകാദശ ചമുപതിഃ
 കൗരവ്യഃ കൗരവേയാണാം ദേവാനാം ഇവ വാസവഃ
 9 ശിഖണ്ഡീ പാണ്ഡുപുത്രാണാം നേതാ സപ്ത ചമുപതിഃ
 ബഭ്രുവ രക്ഷിതോ ധീമാൻ ധീമതാ സവ്യസാചിനാ
 10 തേഷാം തദ് അഭവദ് യുദ്ധം ദശാഹാനി മഹാത്മനാം
 കുരൂണാം പാണ്ഡവാനാം ച സുമഹദ് രോമഹർഷണം
 11 തതഃ ശിഖണ്ഡീ ഗാംഗേയം അയുധ്യന്തം മഹാഹവേ
 ജ്ജ്വലാന ബഭൂഭിർ ബാണൈഃ സഹ ഗാണ്ഡീവധന്വനാ
 12 അകരോത് സ തതഃ കാലം ശരതൽപഗതോ മുനിഃ
 അയനം ദക്ഷിണം ഹിത്യാ സമ്പ്രാപ്തേ ചോത്തരായണേ
 13 തതഃ സേനാപതിർ അഭൂദ് ദ്രോണോ *f*സ്തുവിദുഷാം വരഃ
 പ്രവീരഃ കൗരവേരസ്യ കാവ്യോ ദൈത്യ പതേർ ഇവ
 14 അക്ഷൗഹിണീഭിഃ ശിഷ്ടാഭിർ നവഭിർ ദ്വിജസന്തമഃ
 സംവൃതഃ സമരശ്ശാലീ ഗുപ്തഃ കൃപ വൃഷാദിഭിഃ
 15 ധൃഷ്ടദ്യുമ്നസ് ത്വ് അഭൂദ് നേതാ പാണ്ഡവാനാം മഹാസ്തു വിത്
 ഗുപ്തോ ഭീമേന തേജസീ മിത്രേണ വരുണോ യഥാ

16 പഞ്ച സേനാ പരിവൃതോ ദ്രോണ പ്രേപ്തർ മഹാമനാഃ
 പിതൃർ നീകാരാൻ സംസൃത്യ രണേ കർമാകരോൻ മഹത്
 17 തസ്തിംസ് തേ പൃഥിവീപാലാ ദ്രോണ പാർഷത സംഗരേ
 നാനാ ദിഗ് ആഗതാ വീരാഃ പ്രായശോ നിയനം ഗതാഃ
 18 ദിനാനി പഞ്ച തദ് യുദ്ധം അഭൂത് പരമദാരുണം
 തതോ ദ്രോണഃ പരിശ്രാന്തോ ധൃഷ്ടദൃഗ് വശംഗതഃ
 19 തതഃ സേനാപതിർ അഭൂത് കർണോ ദൗര്യോധനേ ബലേ
 അക്ഷൗഹിണിഭിഃ ശിഷ്ടാഭിർ വൃതഃ പഞ്ചഭിർ ആഹവേ
 20 തിസ്രസ് തു പാണ്ഡുപുത്രാണാം ചമ്യോ ബീഭത്സു പാലിതാഃ
 ഹതപ്രവീര ഭൂയിഷ്ഠാ ബഭ്രുവുഃ സമവസഥിതാഃ
 21 തതഃ പാർഥം സമാസാദ്യ പതംഗ ഇവ പാവകം
 പഞ്ചത്വം അഗമത് സൗതിർ ദ്വിതീയേ ഫഹനി ദാരുണേ
 22 ഹതേ കർണേ തു കൗരവ്യാ നിരുത്സാഹാ ഹതൗജസഃ
 അക്ഷൗഹിണിഭിസ് തിസ്രഭിർ മദ്രേശം പര്യവാരയൻ
 23 ഹതവാഹന ഭൂയിഷ്ഠാഃ പാണ്ഡവാസ് തു യുധിഷ്ഠിരം
 അക്ഷൗഹിണ്യാ നിരുത്സാഹാഃ ശിഷ്ടയാ പര്യവാരയൻ
 24 അവധീൻ മദ്രരാജാനം കുരുരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 തസ്തിംസ് തഥാർധ ദിവസേ കർമകൃത്യാ സുദൃഷ്ടരം
 25 ഹതേ ശല്യേ തു ശകുനീം സഹദേവോ മഹാമനാഃ
 ആഹർത്താരം കലേസ് തസ്യ ജ്ജ്വലാനാമിത വിക്രമഃ
 26 നിഹതേ ശകുനൗ രാജാ ധാർതരാഷ്ട്രഃ സുദുർമനാഃ
 അപാക്രാമദ് ഗദാപാണിർ ഹതഭൂയിഷ്ട സൈനികഃ
 27 തം അന്വധാവത് സങ്ക്രമോ ഭീമസേനഃ പ്രതാപവാൻ
 ഹ്രദേ ദ്വൈപായനേ ചാപി സലിലസ്ഥം ദദർശ തം
 28 തതഃ ശിഷ്ടേന സൈന്യേന സമന്താത് പരിവാര്യ തം
 ഉപോപവിവിശൂർ ഹൃഷ്ടാ ഹ്രദസ്ഥം പഞ്ച പാണ്ഡവാഃ
 29 വിഗാഹ്യ സലിലം ത്വ് ആശ്രു വാഗ് ബാണൈർ ഭൂശവിക്ഷതഃ
 ഉത്ഥായ സഗദാപാണിർ യുദ്ധായ സമൃപസഥിതഃ
 30 തതഃ സ നിഹതോ രാജാ ധാർതരാഷ്ട്രോ മഹാമൃധേ
 ഭീമസേനേന വിക്രമ്യ പശ്യതാം പൃഥിവീക്ഷിതാം
 31 തതസ് തത് പാണ്ഡവം സൈന്യം സംസൃപ്തം ശിബിരേ നിശി
 നിഹതം ദ്രോണപുത്രേണ പിതൃർ വധം അമൃഷ്യതാ
 32 ഹതപുത്രാ ഹതബലാ ഹതമിത്രാ മയാ സഹ

യുധാന ദ്വിതീയേന പഞ്ച ശിഷ്ടാഃ സു പാണ്ഡവാഃ
 33 സഹൈവ കൃപ ഭോജാഭ്യോം ദ്രൗണീർ യുദ്ധാദ് അമുച്യത
 യുയുത്യുശ് ചാപി കൗരവ്യോ മുക്തഃ പാണ്ഡവ സംശ്രയാത്
 34 നിഹതേ കൗരവേന്ദ്രേ ച സാനുബന്ധേ സുയോധനേ
 വിദൂരഃ സഞ്ജയശ് ചൈവ ധർമ്മരാജം ഉപസ്മിതൗ
 35 ഏവം തദ് അഭവദ് യുദ്ധം അഹാന്യ് അഷ്ടാദശ പ്രഭോ
 യത്ര തേ പൃഥിവീപാലാ നിഹതാഃ സ്വർഗം ആവസൻ
 36 [വ]
 ശൃണ്വതാം തു മഹാരാജ കഥാം താം രോമഹർഷണീം
 ദുഃഖഹർഷപരിക്ലേശാ വൃഷ്ണീനാം അഭവംസ് തദാ

അധ്യായം 60

1 [വി]

കഥയന്ന് ഏവ ഇ തദാ വാസുദേവഃ പ്രതാപവാൻ
 മഹാഭാരത യുദ്ധം തത് കഥാന്തേ പിതൂർ അഗ്രതഃ
 2 അഭിമന്യോർ വധം വീരഃ സോ fത്യക്രാമത ഭാരത
 അപ്രിയം വസുദേവസ്യ മാ ഭൂദ് ഇതി മഹാമനാഃ
 3 മാ ദൗഹിത്ര വധം ശ്രുത്യാ വസുദേവോ മഹാത്യയം
 ദുഃഖശോകാഭിസന്തപ്തോ ഭവേദ് ഇതി മഹാമതിഃ
 4 സുഭദ്രാ ഇ തം ഉത്ക്രാന്തം ആത്മജസ്യ വധം രണേ
 ആചക്ഷ്യ കൃഷ്ണ സൗഭദ്രവധം ഇത്യ് അപതദ് ഭൂവി
 5 താം അപശ്യൻ നിപതിതാം വസുദേവഃ ക്ഷിതൗ തദാ
 ദൃശ്വൈവ ച പപാതോർവ്യാം സോ fപി ദുഃഖേന മൂർച്ഛിതഃ
 6 തതഃ സ ദൗഹിത്ര വധാദ് ദുഃഖശോകസമന്വിതഃ
 വസുദേവോ മഹാരാജ കൃഷ്ണം വാക്യം അമാബ്രുവീത്
 7 നന ത്വം പുണ്യരീകാക്ഷ സത്യവാഗ് ഭൂവി വിശ്രുതഃ
 യദ് ദൗഹിത്ര വധം മേ fദ്യ ന ഖ്യാപയസി ശത്രുഹൻ
 8 തദ് ഭാഗിനേയ നിധനം തത്ത്വേനാചക്ഷ്യ മേ വിഭോ
 സദൃശാക്ഷസ് തവ കഥം ശത്രുഭീർ നിഹതോ രണേ
 9 ദൂർമരം ബത വാർഷ്ണേയ കാലേ fപ്രാപ്തേ നൃഭിഃ സദാ
 യത്ര മേ ദുദയം ദുഃഖാച് ഛരയാ ന വിദീര്യതേ
 10 കിം അബ്രുവീത് ത്യാ സംഗ്രാമേ സുഭദ്രാം മാതരം പ്രതി
 മാം ചാപി പുണ്യരീകാക്ഷ ചപലാക്ഷഃ പ്രിയോ മമ
 11 ആഹവം പുഷ്യതഃ കൃത്യാ കച് ചിൻ ന നിഹതഃ പരൈഃ
 കച് ചിൻ മുഖം ന ഗോവിന്ദ തേനാജൗ വികൃതം കൃതം
 12 സ ഹി കൃഷ്ണ മഹാതേജാഃ ശ്ലാഘന് ഇവ മമാഗ്രതഃ
 ബാലഭാവേന വിജയം ആത്മനോ fകഥയത് പ്രഭുഃ
 13 കച് ചിൻ ന വികൃതോ ബാലോ ദ്രോണകർണകൃപാഭിഭിഃ
 ധരണ്യാം നിഹതഃ ശേതേ തൻ മമാചക്ഷ്യ കേശവ
 14 സ ഹി ദ്രോണം ച ഭീഷ്മം ച കർണം ച രമിനാം വരം
 സ്തൂര്യതേ സു രണേ നിത്യം ദുഹിതഃ പുത്രകോ മമ
 15 ഏവംവിധം ബഹു തദാ വിലപന്തം സുദുഃഖിതം
 പിതരം ദുഃഖിതതരോ ഗോവിന്ദോ വാക്യം അബ്രുവീത്
 16 ന തേന വികൃതം വക്ത്രം കൃതം സംഗ്രാമമൂർധനി

ന പൃഷ്ഠതഃ കൃതശ് ചാപി സംഗ്രാമസ് തേന ദുസ്തരഃ
 17 നിഹത്യ പൃഥിവീപാലാൻ സഹസ്രശതസംഘശഃ
 ഖേദിതോ ദ്രോണകർണാഭ്യാം ദൗശാസനി വശംഗതഃ
 18 ഏകോ ഹ്യ ഏകേന സതതം യുധ്യമാനോ യദി പ്രഭോ
 ന സ ശക്യേത സംഗ്രാമേ നിഹന്തും അപി വജ്രിണാ
 19 സമാഹൃതേ തു സംഗ്രാമേ പാർഥേ സംശപ്തകൈസ് തദാ
 പര്യവാര്യത സങ്കുലൈഃ സ ദ്രോണാദിദീർ ആഹവേ
 20 തതഃ ശത്രുക്ഷയം കൃത്വാ സുമഹാന്തം രണേ പിതുഃ
 ദൗഹിത്രസ് തവ വാർഷ്ണേയ ദൗഃ ശാസനി വശംഗതഃ
 21 നൂനം ച സ ഗതഃ സ്വർഗം ജഹി ശോകം മഹാമതേ
 ന ഹി വ്യസനം ആസാദ്യ സീദന്തേ സൻ നരാഃ ക്വ ചിത്
 22 ദ്രോണകർണപ്രഭൃതയോ യേന പ്രതിസമാസിതാഃ
 രണേ മഹേന്ദ്രപ്രതിമാഃ സ കഥം നാപ്ലയാദ് ദിവം
 23 സ ശോകം ജഹി ദുർധർഷം മാ ച മന്യുവശം ഗമഃ
 ശസ്ത്രപുതാം ഹി സ ഗതിം ഗതഃ പരപുരജയഃ
 24 തസ്മിംസ് തു നിഹതേ വീരേ സുഭദ്രേയം സ്വസാ മമ
 ദുഃഖാർതാർഥോ പൃഥാമം പ്രാപ്യ കുരൂവീവ നനാദ ഹ
 25 ദ്രൗപദീം ച സമാസാദ്യ പര്യപൃച്ഛത ദുഃഖിതാ
 ആര്യേ ക്വ ദാരകാഃ സർവേ ദ്രഷ്ടും ഇച്ഛാമി താൻ അഹം
 26 അസ്യ്യാസ് തു വചനം ശ്രുത്വാ സർവാസ് താഃ കരു യോഷിതഃ
 ഭുജാഭ്യാം പരിഗൃഹ്യാനാം ചക്രശ്ചഃ പരമാർതവത്
 27 ഉത്തരാം ചാബ്രവീദ് ഭദ്രാ ഭദ്രേ ഭർതാ ക്വ തേ ഗതഃ
 ക്ഷിപ്രം ആഗമനം മഹ്യം തസ്മൈ ത്വാം വേദയസ്വ ഹ
 28 നന് നാമ സ വൈരാടി ശ്രുത്വാ മമ ഗിരം പുരാ
 ഭവനാൻ നിഷ്ഠതത്യ് ആശ്ര കസ്താൻ നാഭ്യേതി തേ പതഃ
 29 അഭീമന്യോ കശലിനോ മാതൃലാസ് തേ മഹാരഥാഃ
 കശലം ചാബ്രവൻ സർവേ ത്വാം യുയസും ഇഹാഗതം
 30 ആചക്ഷ്യ മേ ദൃശ്യ സംഗ്രാമം യഥാപൂർവം അനിമ
 കസ്താദ് ഏവ വിപലതീം നാഭ്യേഹ പ്രതിഭാഷസേ
 31 ഏവമാദി തു വാർഷ്ണേയാസ് തദ് അസ്യഃ പരിഭേദിതം
 ശ്രുത്വാ പൃഥാ സുദുഃഖാർതാ ശനൈർ വാക്യം അമാബ്രവീത്
 32 സുഭദ്രേ വാസുദേവേന തഥാ സാത്യകിനാ രണേ
 പിത്രാ ച പാലിതോ ബാലഃ സ ഹതഃ കാലധർമണാ

33 ഈദൃശോ മർത്യധർമോ ിയം മാ ശുചോ യദുനന്ദിനി
 പുത്രോ ഹി തവ ദുർധർഷഃ സമ്പ്രാപ്തഃ പരമാം ഗതിം
 34 കലേ മഹതി ജാതാസി ക്ഷത്രിയാണാം മഹാത്മനാം
 മാ ശുചശ് ചപലാക്ഷം ത്വം പുണ്യരീകനിഭേക്ഷണേ
 35 ഉത്തരാം ത്വം അവേക്ഷസ്വ ഗർഭിണീം മാ ശുചഃ ശുഭേ
 പുത്രം ഏഷാ ഹി തസ്യാശു ജനയിഷ്യതി ഭാമിനി
 36 ഏവം ആശ്വാസയിത്യൈനാം കന്തീ യദുകലോദ്വഹ
 വിഹായ ശോകം ദുർധർഷം ശ്രാദ്ധം അസ്യ ഹ്യ് അകൽപയത്
 37 സമനുജ്ഞാപ്യ ധർമ്മജ്ഞാ രാജാനം ഭീമം ഏവ ച
 യമൗ യമോപമൗ ചൈവ ദദൗ ദാനാന്യ് അനേകശഃ
 38 തതഃ പ്രദായ ബഹുരീർ ഗാ ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ യദുദ്വഹ
 സമഹൃഷ്യത വാർഷ്ണേയീ വൈരാടീം ചാബ്രവീദ് ഇദം
 39 വൈരാടീ നേഹ സന്താപസ് ത്വയാ കാര്യോ യശസിനി
 ഭർതാരം പ്രതി സുശ്രോണിഗർഭസഥം രക്ഷ മേ ശിശ്രൂം
 40 ഏവം ഉക്ത്വാ തതഃ കന്തീ വിരരാമ മഹാദ്യതേ
 താം അനുജ്ഞാപ്യ ചൈവേമാം സുഭദ്രാം സമുപാനയം
 41 ഏവം സ നിധനം പ്രാപ്തോ ദൗഹിത്രസ് തവ മാധവ
 സന്താപം ജഹി ദുർധർഷ മാ ച ശോകേ മനഃ ക്രമാഃ

അധ്യായം 61

1 [വി]

ഏതച്ഛ്രോത്വാ ഇ പുത്രസ്യ വചഃ ശൂരാത്മജസ് തദാ
 വിഹായ ശോകം ധർമ്മാത്മാ ദദൗ ശ്രാദ്ധം അനുത്തമം
 2 തഥൈവ വാസുദേവോ ഫപി സ്വസ്രീയസ്യ മഹാത്മനഃ
 ദധിതസ്യ പിതൂർ നിത്യം അകരോദ് ഔർധ്വ ദേഹികം
 3 ഷഷ്ടിം ശതസഹസ്രാണി ബ്രാഹ്മണാനാം മഹാഭൂജഃ
 വിധിവദ് ഭോജയാം ആസ ഭോജ്യം സർവഗുണാനിതം
 4 ആച്ഛാദ്യ ച മഹാബാഹുർ ധനതൃഷ്ണിധാം അപാനദത്
 ബ്രാഹ്മണാനാം തദാ കൃഷ്ണസ് തദ് അഭൂദ് രോമഹർഷണം
 5 സുവർണം ചൈവ ഗാശ് ചൈവ ശയനാച്ഛാദനം തഥാ
 ദിയമാനം തദാ വിപ്രാഃ പ്രഭൃതം ഇതി ചാബ്രവൻ
 6 വാസുദേവോ ഫഥ ദാശാർഹോ ബലദേവഃ സ സാത്യകിഃ
 അഭിമന്യോസ് തദാ ശ്രാദ്ധം അകർവൻ സത്യകസ് തദാ
 അതീവ ദുഃഖസന്തപ്താ ന ശമം ചോപലേഭിരേ
 7 തഥൈവ പാണ്ഡവാ വിരാ നഗരേ നാഗസാഹ്യയേ
 നോപഗച്ഛന്തി വൈ ശാന്തിം അഭിമന്യുവിനാകൃതാഃ
 8 സുബഹുനി ച രാജേന്ദ്ര ദിവസാനി വിരാടജാ
 നാഭൂക്ത പതിശോകാർതാ തദ് അഭൂത് കരുണം മഹത്
 കക്ഷിസ്ഥ ഏവ തസ്യാസ്തു സ ഗർഭഃ സന്ദ്രലീയത
 9 ആജഗാമ തതോ വ്യാസോ ജ്ഞാത്വാ ദിവ്യേന ചക്ഷുഷാ
 ആഗമ്യ ചാബ്രവിദ് ധീമാൻ പൃഥാം പൃഥുല ലോചനാം
 ഉത്തരാം ചമഹാ തേജാഃ ശോകഃ സന്ത്യജ്യതാം അയം
 10 ജനിഷ്യതി മഹാതേജാഃ പുത്രസ് തവ യശസിനി
 പ്രഭാവോദ് വാസുദേവസ്യ മമ വ്യാഹരണോദ് അപി
 പാണ്ഡവാനാം അയം ചാന്തേ പാലയിഷ്യതി മേദിനിം
 11 ധനഞ്ജയം ച സന്ദ്രേക്ഷ്യ ധർമ്മരാജസ്യ പശ്യതഃ
 വ്യാസോ വാക്യം ഉവാചേദം ഹർഷയന് ഇവ ഭാരത
 12 പൗത്രസ് തവ മഹാബാഹോ ജനിഷ്യതി മഹാമനാഃ
 പൃഥ്വിം സാഗരപര്യന്താം പാലയിഷ്യതി ചൈവ ഹ
 13 തസ്മാച്ഛേരാകം കരുശ്രേഷ്ഠ ജഹി ത്വം അരികർശന
 വിചാര്യം അത്ര ന ഹി തേ സത്യം ഏതദ് ഭവിഷ്യതി
 14 യച്ഛാപി വൃഷ്ണീവീരേണ കൃഷ്ണേന കരുനന്ദന

പുരോക്തം തത് തഥാ ഭാവി മാ തേ ധ്രുവസ്തു വിചാരണാ
 15 വിബുധാനാം ഗതോ ലോകാൻ അക്ഷയാൻ ആത്മനിർജിതാൻ
 ന സ ശോച്യസ് ത്വയാ താത ന ചാഭ്യൈഃ ക്ഷമിതം തഥാ
 16 ഏവം പിതാമഹേനോക്തോ ധർമ്മാത്മാ സധനഞ്ജയഃ
 തൃശ്യാ ശോകം മഹാരാജ ഹൃഷ്ടരൂപോ ദഭവത് തദാ
 17 പിതാപി തവ ധർമ്മജ്ഞ ഗർഭേ തസ്മിൻ മഹാമതേ
 അവർധത യഥാകാലം ശ്രുക്ലപക്ഷേ യഥാ ശശീ
 18 തതഃ സഞ്ചോദയാം ആസ വ്യാസോ ധർമ്മാത്മജം നൃപം
 അശ്വമേധം പ്രതി തദാ തതഃ സോ ദന്തർഹിതോ ദഭവത്
 19 ധർമ്മരാജോ ദപി മേധാവി ശ്രുത്യാ വ്യാസസ്യ തദ് വചഃ
 വിത്തോപനയനേ താത ചകാര ഗമനേ മതിം

അധ്യായം 62

1 [ജ]

ശ്രുതൈതദ് വചനം ബ്രഹ്മൻ വ്യാസേനോക്തം മഹാത്മനാ
അശ്വമേധം പ്രതി തദാ കിം നൃപഃ പ്രചകാര ഹ
2 രണം ച യൻ മരുത്തേന നിഹിതം പൃഥിവിതലേ
തദ് അവാപ കഥം ചേതി തൻ മേ ബൃഹി ദ്വിജോത്തമ

3 [വ]

ശ്രുത്യാ ദ്വൈപായന വചോ ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
ദ്രാതുൻ സർവാൻ സമാനായു കാലേ വചനം അബ്രുവീത്
അർജുനം ഭീമസേനം ച മാദ്രീപുത്രൗ യമാവ് അപി

4 ശ്രുതം വോ വചനം വീരാഃ സൗഹൃദാദ് യൻ മഹാത്മനാ
കത്രണാം ഹിതകാമേന പ്രോക്തം കൃഷ്ണേന ധീമതാ

5 തപോവൃദ്ധേന മഹതാ സുഹൃദാം ഭൂതിം ഇച്ഛതാ
ഗുരുണാ ധർമ്മശീലേന വ്യാസേനാദ്ഭുത കർമ്മണാ

6 ഭീഷ്മേണ ച മഹാപ്രാജ്ഞ ഗോവിന്ദേന ച ധീമതാ
സംസൃത്യ തദ് അഹം സമ്യക് കർതും ഇച്ഛാമി പാണ്ഡവാഃ

7 ആയത്യാം ച തദാത്യേ ച സർവേഷാം തദ് ധി നോ ഹിതം
അനുബന്ധേ ച കല്യാണം യദ് വചോ ബ്രഹ്മവാദിനഃ

8 ഇയം ഹി വസുധാ സർവാ ക്ഷീണരതാ കത്രദൃഹാഃ
തച് ചാചഷ്ടു ബഹു വ്യാസോ മരുത്തസ്യ ധനം നൃപഃ

9 യദ്യദ് ഏതദ് വോ ബഹുമതം മന്യധ്യാം വാ ക്ഷമം യദി
തദ് ആനയാമഹേ സർവേ കഥം വാ ഭീമ മന്യസേ

10 ഇത്യ ഉക്തവാക്യേ നൃപതൗ തദാ കരുകലോദ്വഹ
ഭീമസേനോ നൃപശ്രേഷ്ഠം പ്രാജ്ഞലിർ വാക്യം അബ്രുവീത്

11 രോചതേ മേ മഹാബാഹോ യദ് ഇദം ഭാഷിതം ത്വയാ
വ്യാസാഖ്യാതസ്യ വിത്തസ്യ സമുപാനയനം പ്രതി

12 യദി തത് പ്രാപ്തയാമഹേ ധനം ആവിക്ഷിതം പ്രഭോ
കൃതം ഏവ മഹാരാജ ഭവേദ് ഇതി മതിർ മമ

13 തേ വയം പ്രണിപാതേന ഗിരീശസ്യ മഹാത്മനഃ
തദ് ആനയാമ ഭദ്രം തേ സമഭ്യർച്യ കപർദിനം

14 തം വിഭും ദേവദേവേശം തസ്യൈവാനുചരാംഗ് ച താൻ
പ്രസാദ്യാർഥം അവാപ്ത്യാമോ നൃനം വാഗ്ബുദ്ധികർമ്മഭിഃ

15 രക്ഷന്തേ യേ ച തദ് ദ്രവ്യം കിങ്കരാ രൗദ്രദർശനാഃ

തേ ച വശ്യാ ഭവിഷ്യന്തി പ്രസന്നേ വൃഷഭ്യേജേ
 16 ശ്രുത്യൈവം വദതസ് തസ്യ വാക്യം ഭീമസ്യ ഭാരത
 പ്രീതോ ധർമാത്മജോ രാജാ ബഭ്രുവാതീവ ഭാരത
 അർജ്ജുന പ്രമുഖാശ് ചാപി തഥേത്യ് ഏവാബ്രുവൻ മുദാ
 17 കൃത്യാ തു പാണ്ഡവഃ സർവേ രതാഹരണ നിശ്ചയം
 സേനാം ആജ്ഞാപയാം ആസൂർ നക്ഷത്രേ ിഹനി ച ധ്രുവേ
 18 തതോ യയുഃ പാണ്ഡുസുതാ ബ്രാഹ്മണാൻ സ്വസ്തി വാച്യ ച
 അർചയിത്യാ സുരശ്രേഷ്ഠം പൂർവം ഏവ മഹേശ്വരം
 19 മോദകൈഃ പായസേനാഥ മാംസാപൂപൈസ് തഥൈവ ച
 ആശാസ്യ ച മഹാത്മാനം പ്രയയൂർ മുദിതാ ഭൃശം
 20 തേഷാം പ്രയാസ്യതാം തത്ര മംഗലാനി ശുഭാന്യ് അഥ
 പ്രാഹഃ പ്രഹൃഷ്ടമനസോ ദ്വിജാഗ്ര്യാ നാഗരാശ് ച തേ
 21 തതഃ പ്രദക്ഷിണീകൃത്യ ശിരോഭിഃ പ്രണിപത്യ ച
 ബ്രാഹ്മണാൻ അഗ്നിസഹിതാൻ പ്രയയുഃ പാണ്ഡുനന്ദനഃ
 22 സമനജ്ഞാപ്യ രാജാനം പുത്രശോകസമാഹതം
 ധൃതരാഷ്ട്രം സഭാര്യം വൈ പൃഥാം പൃഥുല ലോചനാം
 23 മൂലേ നിക്ഷിപ്യ കൗരവ്യമ്യുതസും ധൃതരാഷ്ട്രജം
 സസൃജ്യമാനഃ പൗരൈശ് ച ബ്രാഹ്മണൈശ് ച മനീഷിഭിഃ

അധ്യായം 63

1 [വി]

തതസ് തേ പ്രയയുർ ഹൃഷ്ടാഃ പ്രഹൃഷ്ടനരവാഹനാഃ
 രഥഘോഷേണ മഹതാ പൂരയന്തോ വസുന്ധരാം
 2 സംസ്തുയമാനാഃ സ്തുതിഭിഃ സൂതമാഗധബന്ദിഭിഃ
 സ്വേന സൈന്യേന സംവീതാ യഥാദിത്യഃ സ്വരശ്മിഭിഃ
 3 പാണ്ഡുരേണാതപത്രേണ ധ്രിയമാണേന മൂർധനി
 ബഭൗ യുധിഷ്ഠിരസ് തത്ര പൗർണമാസ്യോ ഇവോഡുരാട്
 4 ജയാശീഷഃ പ്രഹൃഷ്ടാനാം നരാണാം പഥി പാണ്ഡവഃ
 പ്രത്യഗ്രഹ്ണാദ് യഥാന്യായം യഥാവത് പുരുഷർഷഭഃ
 5 തഥൈവ സൈനികാ രാജൻ രാജാനം അനുയാന്തി യേ
 തേഷാം ഹലഹലാശബ്ദോ ദിവം സ്തബ്ധാ വ്യതിഷ്ഠത
 6 സ സരാംസി നദീശ് ചൈവ വനാന്യ് ഉപവനാനി ച
 അത്യക്രാമൻ മഹാരാജോ ഗിരിം ചൈവാനുപദ്യത
 7 തസ്മിൻ ദേശേ ച രാജേന്ദ്ര യത്ര തദ് ദ്രവ്യം ഉത്തമം
 ചക്രേ നിവേശനം രാജാ പാണ്ഡവഃ സഹ സൈനികൈഃ
 ശിവേ ദേശേ സമേ ചൈവ തദാ ഭരതസത്തമ
 8 അഗ്രതോ ബ്രാഹ്മണാൻ കൃത്വാ തപോ വിദ്യാ ദമാന്വിതാൻ
 പുരോഹിതം ച കൗരവ്യ വേദവേദാംഗപാരഗം
 9 പ്രാങ് നിവേശാത് തു രാജാനം ബ്രാഹ്മണാഃ സ പുരോധസഃ
 കൃത്വാ ശാന്തിം യഥാന്യായം സർവതഃ പര്യവാരയൻ
 10 കൃത്വാ ച മധ്യേ രാജാനം അമാത്യാംശ് ച യഥാവിധി
 ഷ്ട് പഥം നവ സംസ്ഥാനം നിവേശം ചക്രിരേ ദിജാഃ
 11 മത്താനാം വാരണേന്ദ്രാണാം നിവേശം ച യഥാവിധി
 കാരയിത്വാ സ രാജേന്ദ്രോ ബ്രാഹ്മണാൻ ഇദം അബ്രവീത്
 12 അസ്മിൻ കാര്യേ ദിജശ്രേഷ്ഠാ നക്ഷത്രേ ദിവസേ ശുഭേ
 യഥാ ഭവന്തോ മന്യന്തേ കർതും അർഹഥ തത് തഥാ
 13 ന നഃ കാലാത്യയോ വൈ സ്യാദ് ഇഹൈവ പരിലംബതാം
 ഇതി നിശ്ചിത്യ വിപ്രേന്ദ്രാഃ ക്രിയതാം യദ് അനന്തരം
 14 ശ്രുത്വൈതദ് വചനം രാജേണാ ബ്രാഹ്മണാഃ സ പുരോധസഃ
 ഇദം ഊചുർ വചോ ഹൃഷ്ടാ ധർമ്മരാജ പ്രിയേഷ്ഠവഃ
 15 അദ്വൈവ നക്ഷത്രം അഹശ് ച പുണ്യം; യതാമഹേ ശ്രേഷ്ഠതമം ക്രിയാസു
 അംഭോദിർ അദ്വേഹ വസാമ രാജന്; ഉപോഷ്യതാം ചാപി ഭവദ്ദിർ അദ്വ

16 ശ്രുത്യാ തു തേഷാം ദ്വിജസത്തമാനാം; കൃതോപവാസാ രജനീം നരേന്ദ്രാഃ
 ഉൗഷഃ പ്രതീതാഃ കശസംസ്കരേഷു; യഥാധ്യരേഷു ജ്വലിതാ ഹവ്യവാഹാഃ
 17 തതോ നിശാ സാ വ്യഗമൻ മഹാത്മനാം; സംശ്രണ്യതാം വിപ്ര സമീരിതാ
 ഗിരഃ
 തതഃ പ്രഭാതേ വിമലേ ദ്വിജർഷഭാഃ; വചോ ിബ്രുവൻ ധർമ്മസൃതം നരാധിപം

അധ്യായം 64

1 [ബ്രാഹ്മണാഹി]

ക്രിയതാം ഉപഹാരോ ിദ്യ ത്രുംബകസ്യ മഹാത്മനഃ
കൃത്യോപഹാരം നൃപതേ തതഃ സ്വാർഥേ യതാമഹേ

2 [വി]

ശ്രുത്യാ ഇ വചനം തേഷാം ബ്രാഹ്മണാനാം യുധിഷ്ഠിരഃ
നിരീശസ്യ യഥാന്യായം ഉപഹാരം ഉപാഹരത്

3 ആജ്യേന തർപയിത്യാഗ്നിം വിധിവത് സംസ്കൃതേന ഹ
മന്ത്രസിദ്ധം ചരം കൃത്യാ പുരോധാഃ പ്രയയൗ തദാ

4 സ ഗൃഹീത്യാ സുമനസോ മന്ത്രപുതാ ജനാധിപ
മോദദൈഃ പായസേനാഥ മാംസൈശ് ചോപാഹരദ് ബലിം

5 സുമനോഭിശ് ച ചിത്രാഭിർ ജാലൈർ ഉച്ചാവചൈർ അപി
സർവം സ്വിഷ്ട കൃതം കൃത്യാ വിധിവദ് വേദപാരശഃ
കിങ്കരാണാം തതഃ പശ്ചാച് ചകാര ബലിം ഉത്തമം

6 യക്ഷേന്ദ്രായ കണ്വേരായ മണിഭദ്രായ ചൈവ ഹ
തഥാന്യേഷാം ച യക്ഷാണാം ഭൂതാധിപതയശ് ച യേ

7 കൃസരേണ സ മാംസേന നിവാപൈസ് തിലസംയുതൈഃ
ശുശ്രുഭേ സ്ഥാനം അത്യർഥം ദേവദേവസ്യ പാർഥിവ

8 കൃത്യാ ഇ പുജാം ഭദ്രസ്യ ഗണാനാം ചൈവ സർവശഃ
യയൗ വ്യാസം പുരസ്കൃത്യ നൃപോ രത്നനിധിം പ്രതി

9 പുജയിത്യാ ധനാധ്യക്ഷം പ്രണിപത്യാഭിവാദ്യ ച
സുമനോഭിർ വിചിത്രാഭിർ അപുപൈഃ കൃസരേണ ച

10 ശംഖാദീംശ് ച നിധീൻ സർവാൻ നിധിപാലാംശ് ച സർവശഃ
അർചയിത്യാ ദ്വിജാഗ്ര്യാൻ സ സ്വസ്തി വാച്യ ച വീര്യവാൻ

11 തേഷാം പുണ്യാഹഘോഷേണ തേജസാ സമവസഥിതഃ
പ്രീതിമാൻ സ കരുശ്രേഷ്ഠഃ ഖാനയാം ആസ തം നിധിം

12 തതഃ പാത്ര്യഃ സ കരകാഃ സാശൂന്തക മനോരമാഃ
ദ്രംഗാരാണി കടാഹാണി കലശാൻ വർധമാനകാൻ

13 വഹ്വനി ച വിചിത്രാണി ഭാജനാനി സഹസ്രശഃ
ഉദ്ധാരയാം ആസ തദാ ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ

14 തേഷാം ലക്ഷണം അപ്യ് ആസീൻ മഹാൻ കരപുടസ് തഥാ
ത്രിലക്ഷം ഭാജനം രാജംസ് തുലാർധം അഭവൻ നൃപ

15 വാഹനം പാണ്ഡുപുത്രസ്യ തത്രാസീത് ഇ വിശാം പതേ

ഷഷ്ടീർ ഉഷ്ണസഹസ്രാണി ശതാനി ദ്വിഗുണാ ഹയാഃ
 16 വാരണാശ് ച മഹാരാജ സഹസ്രശതസംമിതാഃ
 ശകടാനി രഥാശ് ചൈവ താവദ് ഏവ കരേണവഃ
 ഖരാണാം പുരുഷാണാം ച പരീസംഖ്യാ ന വിദ്യതേ
 17 ഏതദ് വിത്തം തദ് അഭവദ് യദ് ഉദ്ദൃഢേ യുധിഷ്ടിരഃ
 ഷോഡശാഷ്ടൗ ചതുർവിംശത് സഹസ്രം ഭാരലക്ഷണം
 18 ഏതേഷ് ആധായ തദ് ദ്രവ്യം പുനർ അഭ്യർച്യ പാണ്ഡവഃ
 മഹാദേവം രതിയയൗ പുരം നാഗാഹവയം പ്രതി
 19 ദ്വൈപായനാഭ്യനുജ്ഞാതഃ പുരസ്കൃത്യ പുരോഹിതം
 ഗോയുതേ ഗോയുതേ ചൈവ ന്യവസത് പുരുഷർഷഭഃ
 20 സാ പുരാഭിമുഖീ രാജഞ് ജഗാമ മഹതീ ചമുഃ
 കൃച്ഛാദ് ദ്രവിണ ഭാരാർതാ ഹർഷയന്തീ കരോദ്വഹാൻ

അധ്യായം 65

1 [വി]

ഏതസ്മിൻ ഏവ കാലേ തു വാസുദേവോ fപി വിരൂവാൻ
 ഉപായാദ് വൃഷ്ണിഭിഃ സാർധം പുരം വാരണസാഹയം
 2 സമയം വാജിമേധസ്യ വിദിത്വാ പുരുഷൈഷഭഃ
 യഥോക്തോ ധർമ്മപത്രേണ വ്രജൻ സ സ്വപുരീം പ്രതി
 3 രൗക്മിണേയേന സഹിതോ യുധുധാനേന ചൈവ ഹ
 ചാര ഭദ്രേഷ്ണേന സാംബേന ഗദേന കൃതവർമ്മണാ
 4 സാരണേന ച വിരേണ നിശാനോൽമുകേന ച
 ബലദേവം പുരസ്കൃത്യ സുഭദ്രാ സഹിതസ് തദാ
 5 ദ്രൗപദീം ഉത്തരാം ചൈവ പൃഥ്വം ചാപ്യ അവലോകകഃ
 സമാശ്വാസയിതും ചാപി ക്ഷത്രീയാ നിഹതേശ്വരാഃ
 6 താൻ ആഗതാൻ സമീക്ഷ്യവ ധൃതരാഷ്ട്രോ മഹീപതിഃ
 പ്രത്യഗ്രഹ്ണാദ് യഥാന്യായം വിദൂരശ് ചമഹാ മനാഃ
 7 തത്രൈവ നൃവസത് കൃഷ്ണഃ സ്വർചിതഃ പുരുഷർഷഭഃ
 വിരുരേണ മഹാതേജാസ് തഥൈവ ച യുധുത്യനാ
 8 വസത്യ വൃഷ്ണിവിരേൻഷു തത്രാഥ ജനമേജയ
 ജജേത തവ പിതാ രാജൻ പരിക്ഷിത് പരവിരഹാ
 9 സ തു രാജാ മഹാരാജ ബ്രഹ്മാസ്ത്രേണാഭിപീഡിതഃ
 ശവോ ബഭ്രുവ നിശ്ചേഷ്ടോ ഹർഷശോകവിവർധനഃ
 10 ഹൃഷ്ടാനാം സിംഹനാദേന ജനാനാം തത്ര നിസ്വനഃ
 ആവിശ്യ പ്രദിശഃ സർവാഃ പുനർ ഏവ വ്യുപാരമത്
 11 തതഃ സോ fതിത്വരഃ കൃഷ്ണോ വിവേശാന്തഃപുരം തദാ
 യുധുധാന ദ്വിതീയോ വൈ വ്യഥിതേന്ദ്രിയ മാനസഃ
 12 തതസ് ത്വരിതം ആയാന്തീം ദദർശ സ്വാം പിതൃഷ്യസാം
 ക്രോശന്തീം അഭിധാവേതി വാസുദേവം പുനഃ പുനഃ
 13 പൃഷ്ടതോ ദ്രൗപദീം ചൈവ സുഭദ്രാം ച യശസിനീം
 സ വിക്രോശം സ കരുണം ബാന്ധവാനാം സ്ത്രീയോ നൃപ
 14 തതഃ കൃഷ്ണം സമാസാദ്യ കന്തീ രാജസുതാ തദാ
 പ്രോവാച രാജശാർദൂല ബാഷ്പഗദ്ഗദയാ ഗിരാ
 15 വാസുദേവ മഹാബാഹോ സുപ്രജാ ദേവകീ ത്വയാ
 ത്വം നോ ഗതിഃ പ്രതിഷ്ഠാ ച ത്വദ് ആയത്തം ഇദം കലം
 16 യദുപ്രവീര യോ fയം തേ സ്വസ്ത്രീയസ്യാത്മജഃ പ്രഭോ

അശ്വത്ഥാമാ ഹതോ ജാതസ് തം ഉജ്ജീവയ കേശവ
 17 ത്വയാ ഹ്യ ഏതത് പ്രതിജ്ഞാതം ഐഷികേ യദുനന്ദന
 അഹം സഞ്ജീവയിഷ്യാമി മൃതം ജാതം ഇതി പ്രഭോ
 18 സോ ിയം ജാതോ മൃതസ് താത പശ്യേനം പുരുഷർഷഭ
 ഉത്തരാം ച സുഭദ്രാഞ്ച ദ്രൗപദീം മാം ചമാധവ
 19 ധർമ്മപുത്രം ച ഭീമം ച ഫൽഗുനം നകലം തഥാ
 സഹദേവം ച ദുർധർഷ സർവാൻ നസ് ത്രാതും അർഹസി
 20 അസ്തിൻ പ്രാണാഃ സമായത്താഃ പാണ്ഡവാനാം മമൈവ ച
 പാണ്ഡോശ് ച പിണ്ഡോ ദാശാർഹ തമൈവ ശ്വശൂരസ്യ മേ
 21 അഭിമന്യോശ് ച ഭദ്രം തേ പ്രിയസ്യ സദൃശസ്യ ച
 പ്രിയം ഉത്പാദയാദ്യ ത്വം പ്രേതസ്യാപി ജനാർദന
 22 ഉത്തരാ ഹി പ്രിയോക്തം വൈ കഥയത്യ് അരിസുദന
 അഭിമന്യോർ വചഃ കൃഷ്ണ പ്രിയത്വാത് തേ ന സംശയഃ
 23 അബ്രുവീത് കില ദാശാർഹ വൈരാടീം ആർജുനിഃ പുരാ
 മാതുലസ്യ കലം ഭദ്രേ തവ പുത്രോ ഗമിഷ്യതി
 24 ഗത്വാ വൃഷ്ണസകകലം ധനുർവേദം ഗ്രഹീഷ്യതി
 അസ്ത്മാണി ച വിചിത്രാണി നീതിശാസ്ത്രം ച കേവലം
 25 ഇത്യ ഏതത് പ്രണയാത് താത സൗഭദ്രഃ പരവീരഹാ
 കഥയാം ആസ ദുർധർഷസ് തഥാ ചൈത ന സംശയഃ
 26 താസ് ത്വാം വയം പ്രണമ്യേഹ യാചാമോ മധുസുദന
 കലസ്യാസ്യ ഹിതാർഥം ത്വം കുരു കല്യാണം ഉത്തമം
 27 ഏവം ഉക്ത്വാ തു വാർഷ്ണേയം പൃഥാ പൃഥുല ലോചനാ
 ഉച്ഛിത്യ ബാഹു ദുഃഖാർതാ താശ് ചാനൃഃ പ്രാപതൻ ഭുവി
 28 അബ്രുവംശ് ച മഹാരാജ സർവാഃ സാസ്രാവിലേക്ഷണാഃ
 സ്വസ്രിയോ വാസുദേവസ്യ മൃതോ ജാത ഇതി പ്രഭോ
 29 ഏവം ഉക്തേ തതഃ കുന്തീം പ്രത്യഗൃഹ്ണാജ് ജനാർദനഃ
 ഭൂമൗ നിപതിതാം ചൈനാം സാന്ത്വയാം ആസ ഭാരത

അധ്യായം 66

1 [വി]

ഉത്ഥിതായാം പൃഥ്വായാം തു സുഭദ്രാ ഭ്രാതരം തദാ
 ദൃഷ്ട്വാ ചക്രോഗ ദുഃഖാർതാ വചനം ചേദം അബ്രുവീത്
 2 പുണ്യരീകാക്ഷ പശ്യസ്വ പൗത്രം പാർഥസ്യ ധീമതഃ
 പരീക്ഷീണേഷു കരുഷ്യ പരീക്ഷീണം ഗതായുഷം
 3 ഇഷീകാ ഭ്രോണപത്രേണ ഭീമസേനാർഥം ഉദ്യതാ
 സോത്തരായാം നിപതിതാ വിജയേ മയി ചൈവ ഹ
 4 സേയം ജലന്തി ഹൃദയേ മയി തിഷ്ഠതി കേശവ
 യൻ ന പശ്യാമി ദുർധർഷം മമ പുത്രസുതം വിഭോ
 5 കിം ന വക്ഷ്യതി ധർമാത്മാ ധർമ്മരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 ഭീമസേനാർജുനൗ ചാപി മാദ്രവത്യാഃ സുതൗ ച തൗ
 6 ശ്രുത്വാഭിമന്വോസ് തനയം ജാതം ച മൃതം ഏവ ച
 മുഷിതാ ഇവ വാർഷ്ണേയ ഭ്രോണപത്രേണ പാണ്ഡവഃ
 7 അഭിമന്യുഃ പ്രിയഃ കൃഷ്ണ പിതൃണാം നാത്ര സംശയഃ
 തേ ശ്രുത്വാ കിം ന വക്ഷ്യന്തി ഭ്രോണപുത്രാസ്തു നിർജിതാഃ
 8 ഭവിതാതഃ പരം ദുഃഖം കിം ന മന്വേ ജനാർദന
 അഭിമന്വേഃ സുതാത് കൃഷ്ണ മൃതാജ് ജാതാദ് അരിന്ദമ
 9 സാഹം പ്രസാദയേ കൃഷ്ണ ത്വാം അദ്യ ശിരസാ നതാ
 പൃഥേയം ദ്രൗപദീ ചൈവ താഃ പശ്യ പുരുഷോത്തമ
 10 യദാ ഭ്രോണസുതോ ഗർഭാൻ പാണ്ഡുനാം ഹന്തി മാധവ
 തദാ കില ത്വയാ ദ്രൗണിഃ ക്രുദ്ധേനോക്തോ ിരിമർദന
 11 അകാമം ത്വാ കരിഷ്യാമി ബ്രഹ്മ ബന്ധോ നരാധമ
 അഹം സഞ്ജീവയിഷ്യാമി കിരീടിതനയാത്മജം
 12 ഇത്യ് ഏതദ് വചനം ശ്രുത്വാ ജാനമാനാ ബലം തവ
 പ്രസാദയേ ത്വാ ദുർധർഷ ജീവതാം അഭിമന്യുജഃ
 13 യദ്യ് ഏവം ത്വം പ്രതിശ്രുത്യ ന കരോഷി വചഃ ക്രുഭം
 സഹലം വൃഷ്ണീശാർദൂല മൃതാം മാം ഉപധാരയ
 14 അഭിമന്വേഃ സുതോ വീര ന സഞ്ജീവതി യദ്യ് അയം
 ജീവതി ത്വയി ദുർധർഷ കിം കരിഷ്യാമ്യ് അഹം ത്വയാ
 15 സഞ്ജീവയൈനം ദുർധർഷ മൃതം ത്വം അഭിമന്യുജം
 സദൃശാക്ഷ സുതം വീര സസ്യം വർഷന് ഇവാംബുദഃ
 16 ത്വം ഹി കേശവ ധർമാത്മാ സത്യവാൻ സത്യവിക്രമഃ

സ താം വാചം ജതാം കർതും അർഹസി ത്വം അരിന്ദമ
 17 ഇച്ഛൻ അപി ഹി ലോകാംസ് ത്രീൺ ജീവയേഥാ മൃതാൻ ഇമാൻ
 കിം പുനർ ദധിതം ജാതം സ്വസ്രീയസ്യാത്മജം മൃതം
 18 പ്രഭാവജ്ഞാസ്മി തേ കൃഷ്ണ തസ്മാദ് ഏതദ് ബ്രവീമി തേ
 കരുഷ്യ പാണ്ഡ്യപുത്രാണാം ഇമം പരം അനുഗ്രഹം
 19 സ്വസേതി വാ മഹാബാഹോ ഹതപുത്രേതി വാ പുനഃ
 പ്രപന്നാ മാം ഇയം വേതി ദധാം കർതും ഇഹാർഹസി

അധ്യായം 67

1 [വ]

ഏവം ഉക്തസ്തു രാജേന്ദ്ര കേശിഹാ ദുഃഖമൂർച്ഛിതഃ
 തഥേതി വ്യാജഹാരോച്ചൈർ ഹ്യാദയന് ഇവ തം ജനം
 2 വാക്യേന തേന ഹി തദാ തം ജനം പുരുഷർഷഭഃ
 ഹ്യാദയാം ആസ സ വിളർ ഘർമാർതം സലിലൈർ ഇവ
 3 തതഃ സ പ്രാവിശത് തൂർണം ജന്മ വേശ്മ പിതൃസ് തവ
 അർച്ഛിതം പുരുഷവ്യാഘ്രേ സിന്തൈർ മാലൈർ യഥാവിധി
 4 അപാം കംഭൈഃ സുപൂർണ്ണൈശ്ച വിന്യന്ത്യൈഃ സർവതോദിശം
 ഘൃതേന തിന്ദുകാലാതൈഃ സർഷപൈശ്ച മഹാഭുജ
 5 ശണ്യൈശ്ച വിമലൈർ നൃണ്യൈഃ പാവകൈശ്ച സമന്തതഃ
 വൃദ്ധാഭിശ്ച ചാഭിരാമാ ഭിഃ പരിചാരാർഥം അച്യുതഃ
 6 ദശക്ഷശ്ച ച പരിതോ വീര മിഷഗ്ഭിഃ കശലൈസ് തഥാ
 ദദർശ ച സ തേജസ്വീ രക്ഷോഘ്ലാന്യ് അപി സർവശഃ
 ദ്രവ്യാണി സ്ഥാപിതാനി സ്മ വിധിവത് കശലൈർ ജനൈഃ
 7 തഥായുക്തം ച തദ് ദൃഷ്ട്വാ ജന്മ വേശ്മ പിതൃസ് തവ
 ഹൃഷ്ടോ ദിവേദ് യുഷി കേശഃ സാധു സാധ്യ് ഇതി ചാബ്രവീത്
 8 തഥാ ബ്രുവതി വാർഷ്ണേയേ പ്രഹൃഷ്ടവദനേ തദാ
 ദ്രൗപദീ ത്വരിതാ ഗത്യാ വൈരാടീം വാക്യം അബ്രവീത്
 9 അയം ആയാതി തേ ഭദ്രേ ശ്വശൂരോ മധുസൂദനഃ
 പുരാണർഷിർ അച്ഛിന്യാത്ഥാ സമീപം അപരാജിതഃ
 10 സാപി ബാഷ്പകലാം വാചം നിഗൃഹ്യാശ്രുണി ചൈവ ഹ
 സുസംവീതാഭവദ് ദേവീ ദേവവത് കൃഷ്ണം ഹൗക്ഷതി
 11 സാ തഥാ ദൃയമാനേന ഹൃദയേന തപസിനി
 ദൃഷ്ട്വാ ഗോവിന്ദം ആയാന്തം കൃപണം പര്യദേവയത്
 12 പുണ്യരീകാക്ഷ പശ്യസ്വ ബാലാവ് ഇഹ വിനാകൃതൗ
 അഭീമന്യുഃ ച മാം ചൈവ ഹതൗ തുല്യം ജനാർദന
 13 വാർഷ്ണേയ മധുഹൻ വീര ശിരസാ ത്യാം പ്രസാദയേ
 ദ്രോണപുത്രാസ്തു നിർദഗ്ധം ജീവയൈനം മമാത്മജം
 14 യദി സ്മ ധർമ്മരാജ്ഞാ വാ ഭീമസേനേന വാ പുനഃ
 ത്യാ വാ പുണ്യരീകാക്ഷ വാക്യം ഉക്തം ഇദം ഭവേത്
 15 അജാനതീം ഹൗഷികേയം ജനിത്രീം ജന്വ് ഇതി പ്രഭോ
 അഹം ഏവ വിനഷ്ടാ സ്ത്യാം നേദം ഏവംഗതം ഭവേത്

16 ഗർഭേന്ദ്രസ്യ സ്യ ബാലസ്യ ബ്രഹ്മാസ്ത്രേണ നിപാതനം
 കൃത്യാ നൃശംസം ദുർബ്ബദ്ധിർ ദ്രൗണിഃ കിം ഫലം അശ്നതേ
 17 സാ ത്യാ പ്രസാദ്യ ശിരസാ യാചേ ശത്രുനിബർഹണ
 പ്രാണാംസ് ത്യക്ഷ്യാമി ഗോവിന്ദ നായം സഞ്ജീവതേ യദി
 18 അസ്തിൻ ഹി ബഹവഃ സായോ യേ മമാസൻ മനോരഥാഃ
 തേ ദ്രോണപുത്രേണ ഹതാഃ കിം ന ജീവാമി കേശവ
 19 ആസീൻ മമ മതിഃ കൃഷ്ണ പൂർണോത്സംഗാ ജനാർദന
 അഭിവാദയിഷ്യേ ദിഷ്യേതി തദ് ഇദം വിതഥീകൃതം
 20 ചപലാക്ഷസ്യ ദായാദേ മൃതേ ിസ്തിൻ പുരുഷർഷഭ
 വിഫലാ മേ കൃതാഃ കൃഷ്ണ ഹദി സർവേ മനോരഥാഃ
 21 ചലപാക്ഷഃ കിലാതീവ പ്രിയസ് തേ മധുസൂദന
 സുതം പശ്യസ്വ തസ്യേമം ബ്രഹ്മാസ്ത്രേണ നിപാതിതം
 22 കൃതഘ്നോ ിയം നൃശംസോ ിയം യഥാസ്യ ജനകസ് തഥാ
 യഃ പാണ്ഡവീം ശ്രീയം ത്യക്ത്വാ ഗതോ ിദ്യ യമസാദനം
 23 മയാ ചൈതത് പ്രതിജ്ഞാതം രണമൂർധനി കേശവ
 അഭിമന്യുഃ ഹതേ വീര ത്യാം ഏഷ്യാമ്യ് അചിരാദ് ഇതി
 24 തച് ച നാകരവം കൃഷ്ണ നൃശംസാ ജീവിതപ്രിയ
 ഇദാനീം ആഗതാം തത്ര കിം ന വക്ഷ്യതി ഫാൽഗുനിഃ

അധ്യായം 68

1 [വി]

സൈവം വിപല്യ കരുണം സോന്മാദേവ തപസിനീ
 ഉത്തരാ നൃപതദ് ഭ്രൂൗ കൃപണാ പുത്രഗൃദ്ധിനീ
 2 താം തു ദൃഷ്ട്യാ നിപതിതാം ഹതബന്ധുപരിച്ഛദാം
 ചക്രോഗ കന്തീ ദുഃഖാർതാ സർവാശ് ച ഭരത സ്ത്രീയഃ
 3 മുഹൂർതം ഇവ തദ് രാജൻ പാണ്ഡവാനാം നിവേശനം
 അപ്രേക്ഷണീയം അഭവദ് ആർതസ്വരനിനാദിതം
 4 സാ മുഹൂത ച രാജേന്ദ്ര പുത്രശോകാഭിപീഡിതാ
 കശ്ശലാഭിഹതാ വീര വൈരാടീ ത്വ് അഭവത് തദാ
 5 പ്രതിലഭ്യ തു സാ സഞ്ജ്ഞാം ഉത്തരാ ഭരതർഷഭ
 അങ്കം ആരോപ്യ തം പുത്രം ഇദം വചനം അബ്രവീത്
 6 ധർമ്മജന്മസ്യ സൃതഃ സംസ് ത്വം അധർമ്മം അവബുധ്യസേ
 യസ് ത്വം വൃഷ്ണിപ്രവീരസ്യ കരുഷേ നാഭിവാദനം
 7 പുത്രഗത്യാ മമ വചോ ബ്രൂയാസ് ത്വം പിതരം തവ
 ദുർമ്മരം പ്രാണിനാം വീര കാലേ പ്രാപ്തേ കഥം ചന
 8 യാഹം ത്വയാ വിഹീനാദ്യ പത്യാ പുത്രേണ ചൈവ ഹ
 മർതവ്യേ സതി ജീവാമി ഹതസ്വസ്തിർ അകിഞ്ചനാ
 9 അഥ വാ ധർമ്മരാജ്ഞാഹം അനുജ്ഞാതാ മഹാഭൂജ
 ഭക്ഷയിഷ്യേ വിഷം തീക്ഷ്ണം പ്രവേക്ഷ്യ വാ ഇതാഗനം
 10 അഥ വാ ദുർമ്മരം താത യദ് ഇദം മേ സഹസ്രധാ
 പതിപുത്ര വിഹീനായാ ഹൃദയം ന വിദീര്യതേ
 11 ഉത്തിഷ്ട പുത്രപശ്യേമാം ദുഃഖിതാം പ്രപിതാമഹീം
 ആർതാം ഉപപ്സതാം ദീനാം നിമഗ്നാം ശോകസാഗരേ
 12 ആര്യാം ച പശ്യ പാണ്ഡാലീം സാത്വതീം ച തപസിനീം
 മാം ച പശ്യ സുസുഃഖാർതാം വ്യാധ വിദ്ധാം മൃഗീം ഇവ
 13 ഉത്തിഷ്ട പശ്യ വദനം ലോകനാഥസ്യ ധീമതഃ
 പുണ്യരീകപലാശാക്ഷം പുരേവ ചപലേക്ഷണം
 14 ഏവം വിപ്രലപന്തീം തു ദൃഷ്ട്യാ നിപതിതാം പുനഃ
 ഉത്തരാം താഃ സ്ത്രീയഃ സർവാഃ പുനർ ഉത്ഥാപയന്ത്യ് ഉത
 15 ഉത്ഥായ തു പുനർ ധൈര്യാത് തദാ മന്ത്യപതേഃ സുതാ
 പ്രാഞ്ജലിഃ പുനരീകാക്ഷം ഭൂമാവ് ഏവാഭ്യവാദയത്
 16 ശ്രുത്യാ സ തസ്യാ വിപുലം വിലാപം പുരുഷർഷഭഃ

ഉപസൃശ്യ തതഃ കൃഷ്ണോ ബ്രഹ്മാസ്ത്വം സഞ്ജഹാര തത്
 17 പ്രതിജ്ജേണ ച ദാശാർഹസ് തസ്യ ജീവിതം അച്യുതഃ
 അബ്രവീച് ച വിശുദ്ധാത്മാ സർവം വിശ്രാവയഞ് ജഗത്
 18 ന ബ്രവീമ്യ് ഉത്തരേ മിഥ്യാ സത്യം ഏതദ് ഭവിഷ്യതി
 ഏഷ സഞ്ജീവയാമ്യ് ഏനം പശ്യതാം സർവദേഹിനാം
 19 നോക്തപൂർവം മയാ മിഥ്യാ സ്വൈരേഷ്ഠ് അപി കദാ ചന
 ന ച യുദ്ധേ പരാ വൃത്തസ് തഥാ സഞ്ജീവതാം അയം
 20 യഥാ മേ ദധിതോ ധർമ്മോ ബ്രാഹ്മണാശ് ച വിശേഷതഃ
 അഭിമന്യോഃ സുതോ ജാതോ മൃതോ ജീവത് അയം തഥാ
 21 യഥാഹം നാഭിജാനാമി വിജയേന കദാ ചന
 വിരോധം തേന സത്യേന മൃതോ ജീവത് അയം ശിശുഃ
 22 യഥാസത്യം ച ധർമശ് ച മയി നിത്യം പ്രതിഷ്ഠിതൗ
 തഥാ മൃതഃ ശിശുർ അയം ജീവതാം അഭിമന്യുജഃ
 23 യഥാ കംശശ് ച കേശീ ച ധർമ്മേണ നിഹതൗ മയാ
 തേന സത്യേന ബാലോ ിയം പുനർ ഉജ്ജീവതാം ഇഹ
 24 ഇത്യ് ഉഷേതാ വാസുദേവേന സ ബാലോ ഭരതർഷഭ
 ശന്നൈഃ ശന്നൈർ മഹാരാജ പ്രാസ്സന്ദത സ ചേതനഃ

അധ്യായം 69

1 [വി]

ബ്രഹ്മാസ്മം തു യദാ രാജൻ കൃഷ്ണേന പ്രതിസംഹൃതം
 തദാ തദ് വേശ്ശ തേ വിപ്രാ തേജസാഭിവിദിദിപിതം
 2 തതോ രക്ഷാംസി സർവ്വാനി നേശൂസ് ത്യക്ത്വാ ഗൃഹം തു തത്
 അന്തരിക്ഷേ ച വാഗ് ആസീത് സാധു കേശവ സാധ് ഇതി
 3 തദ് അസ്തം ജ്വലിതം ചാപി പിതാമഹം അഗാത് തദാ
 തതഃ പ്രാണാൻ പുനർ ലേഭേ പിതാ തവ ജനേശ്വര
 വ്യചേഷ്ടത ച ബാലോ ിസൗ യഥോത്സാഹം യഥാബലം
 4 ബഭ്രുവുർ മുദിതാ രാജംസ് തതസ് താ ഭരത സ്ത്രീയഃ
 ബ്രാഹ്മണാൻ വാചയാം ആസുർ ഗോവിന്ദസ്യ ച ശാസനാത്
 5 തതസ് താ മുദിതാഃ സർവാഃ പ്രശശംസുർ ജനാർദനം
 സ്ത്രീയോ ഭരത സിംഹാനാം നാവം ലബ്ധ്വേവ പാരഗാഃ
 6 കന്തി ദ്രുപദപുത്രീ ച സുഭദ്രാ ചോത്തരാ തഥാ
 സ്ത്രീയശ് ചാന്യാ നൃസിംഹാനാം ബഭ്രുവുർ ഹൃഷ്ടമാനസാഃ
 7 തത്ര മല്ലാ നദാ രഥല്ലാ ഗ്രന്ഥികാഃ സൗഖ്യശായികാഃ
 സൃതമാഗധ സംഘാശ് ചാപ്യ് അസ്തുവൻ വൈ ജനാർദനം
 കരുവംഗശ് തവാഖ്യാഭിർ ആശീർഭിർ ഭരതർഷഭ
 8 ഉതഥായ തു യഥാകാലം ഉത്തരാ യദുനന്ദനം
 അഭ്യവാദയത പ്രീതാ സഹ പുത്രേണ ഭാരത
 തതസ് തസ്മൈ ദദൗ പ്രീതോ ബഹുരന്തം വിശേഷതഃ
 9 തഥാന്യേ വൃഷ്ണീശാർദൂലാ നാമ ചാസ്യുകരോത് പ്രഭുഃ
 പിതൃസ് തവ മഹാരാജ സത്യസന്ധോ ജനാർദനഃ
 10 പരിക്ഷീണേ കലേ യസ്മാജ് ജാതോ ിയം അഭിമന്യുജഃ
 പരിക്ഷിദ് ഇതി നാമാസ്യ ഭവത് ഇത്യ് അബ്രവീത് തദാ
 11 സോ ിവർധത യഥാകാലം പിതാ തവ നരാധിപ
 മനഃ പ്രഹ്ലാദനശ് ചാസീത് സർവ്വലോകസ്യ ഭാരത
 12 മാസജാതസ് തു തേ വീര പിതാ ഭവതി ഭാരത
 അഥാജഗ്മുഃ സുബഹുലം രതം ആദായ പാണ്ഡവഃ
 13 താൻ സമീപഗതാഞ് ശൂത്വാ നിര്യയുർ വൃഷ്ണി പുംഗവാഃ
 അലഞ്ചക്രശ് ച മാല്യൗഘൈഃ പുരുഷാ നാഗസാഹ്യം
 14 പതാകാഭിർ വിചിത്രാഭിർ ധ്വജൈശ് ച വിവിധൈർ അപി
 വേശ്ണാനി സമലഞ്ചക്രഃ പൗരാശ് ചാപി ജനാധിപ

15 ദേവതായതനാനാം ച പൂജാ ബഹുവിധാസ് തഥാ
 സന്ദിദേശാഥ വിദുരഃ പാണ്ഡുപുത്ര പ്രിയേഷ്ഠയാ
 16 രാജമാർഗാശ് ച തത്രാസൻ സുമനോഭിർ അലക്രതാഃ
 ശൂശ്രുഭേ തത്പരം ചാപി സമുദ്രൗഘനിഭസ്വനം
 17 നർത്തകൈശ് ചാപി നൃത്യദ്ഭിർ ഗായനാനാം ച നിസ്വനൈഃ
 ആസീദ് വൈശ്രവണസ്യേവ നിവാസസ് തത് പുരം തദാ
 18 ബന്ദിഭിശ് ച നരൈ രാജൻ സ്ത്രീ സഹായൈഃ സഹസ്രശഃ
 തത്ര തത്ര വിവിദേഷ്യ സമന്താദ് ഉപശോഭിതം
 19 പതാകാ ധൂയമാനാശ് ച ശ്വസതാ മാതരിശ്വനാ
 അദർശയന് ഇവ തദാ കരൂൻ വൈ ദക്ഷിണോത്തരാൻ
 20 അഘോഷയത് തദാ ചാപി പുരുഷോ രാജധൂർ ഗതഃ
 സർവരാത്രി വിഹാരോ ഭദ്ര രത്നാഭരണ ലക്ഷണഃ

അധ്യായം 70

1 [വ]

താൻ സമീപഗതാഞ് ശൂത്യാ പാണ്ഡവാഞ് ശതുകർശനഃ
 വാസുദേവഃ സഹാമാത്യഃ പ്രത്യുദ്യാതോ ദിദൃക്ഷയാ
 2 തേ സമേത്യ യഥാന്ത്യായം പാണ്ഡവാ വൃഷ്ണിഭിഃ സഹ
 വിവിശുഃ സഹിതാ രാജൻ പുരം വാരണസാഹ്യം
 3 മഹതസ് തസ്യ സൈന്യസ്യ ഖരനേമിസ്വനേന ച
 ദ്യാവാപൃഥിവ്യൗ ഖം ചൈവ ശബ്ദേനാസീത് സമാവൃതം
 4 തേ കോശം അഗ്രതഃ കൃത്യാ വിവിശുഃ സ്വപുരം തദാ
 പാണ്ഡവാഃ പ്രീതമനസഃ സാമാത്യഃ സസുഹൃദ് ഗണാഃ
 5 തേ സമേത്യ യഥാന്ത്യായം ധൃതരാഷ്ട്രം ജനാധിപം
 കീർതയന്തഃ സ്വനാമാനി തസ്യ പാദൗ വവന്ദിരേ
 6 ധൃതരാഷ്ട്രാദ് അന ച തേ ഗാന്ധാരിം സുബലാത്മജാം
 കന്തിം ച രാജശാർദൂല തദാ ഭരതസത്ത്മാഃ
 7 വിദൂരം പുജയിത്യാ ച വൈശ്യാപത്രം സമേത്യ ച
 പുജ്യമാനഃ സ്മൃതേ വീരാ വ്യരാജന്ത വിശാം പതേ
 8 തതസ് തത്പരമാശ്ചര്യം വിചിത്രം മഹദ് അദ്ഭുതം
 ശൂശ്രൂവുസ് തേ തദാ വീരാഃ പിതൃസ് തേ ജന്മ ഭാരത
 9 തദ് ഉപശ്രുത്യ തേ കർമ്മ വാസുദേവസ്യ ധീമതഃ
 പുജാർഹം പുജയാം ആസുഃ കൃഷ്ണം ദേവകിനന്ദനം
 10 തതഃ കതി പയാഹസ്യ വ്യാസഃ സത്യവതീ സുതഃ
 ആജഗാമ മഹാതേജാ നഗരം നാഗസാഹ്യം
 11 തസ്യ സർവേ യഥാന്ത്യായം പുജാം ചക്രഃ കുരൂദഗന്ദഃ
 സഹ വൃഷ്ണസകവ്യാഘ്രൈർ ഉപാസാം ചക്രിരേ തദാ
 12 തത്ര നാനാവിധാകാരഃ കഥാഃ സമനകീർത്യ വൈ
 യുധിഷ്ഠിരോ ധർമ്മസുതോ വ്യാസം വചനം അബ്രുവീത്
 13 ഭവത്പ്രസാദാദ് ഭഗവൻ യദ് ഇദം രത്നം ആഹൃതം
 ഉപയോജ്ഞം തദ് ഇച്ഛാമി വാജിമേധേ മഹാക്രതൗ
 14 തദനുജ്ഞാതും ഇച്ഛാമി ഭവതാ മുനിസത്ത്മ
 ത്വദധീനാ വയം സർവേ കൃഷ്ണസ്യ ച മഹാത്മനഃ

15 [വ]

അനുജാനാമി രാജംസ് ത്യാം ക്രിയതാം യദ് അനന്തരം
 യജസ്വ വാജിമേധേന വിധിവദ് ദക്ഷിണാവതാ

16 അശ്വമേധോ ഹി രാജേന്ദ്ര പാവനഃ സർവപാപ്മനാം
തേനേഷ്യാ ത്വം വിപാപ്മാ വൈ ഭവിതാ നാന്രൂ സംശയഃ

17 [വ]

ഇത്യ് ഉക്തഃ സ തു ധർമാത്മാ കരുരാജോ യുധിഷ്ഠിരഃ
അശ്വമേധസ്യ കൗരവ്യ ചകാരാഹരണേ മതിം

18 സമനജ്ഞാപ്യ തു സ തം കൃഷ്ണദ്വൈപായനം നൃപഃ
വാസുദേവം അഥാമന്ത്ര്യ വാമീ വചനം അബ്രുവിത്

19 ദേവകീ സുപ്രജാ ദേവീ ത്വയാ പുരുഷസത്തമ
യദ് ബ്രൂയാം ത്വാം മഹാബാഹോ തത് കൃമാസ് ത്വം ഇഹാച്യത

20 ത്വത് പ്രഭാവർജിതാൻ ഭോഗാൻ അശ്നീമ യദനന്ദന
പരാക്രമേണ ബുദ്ധ്യാ ച ത്വയേയം നിർജിതാ മഹീ

21 ദീക്ഷയസ്വ ത്വം ആത്മാനം ത്വം നഃ പരമകോ ഗുരുഃ
ത്വയീഷ്യവതി ധർമജ്ഞ വിപാപ്മാ സ്യാം അഹം വിഭോ
ത്വം ഹി യജ്ഞോ ിക്ഷരഃ സർവസ് ത്വം ധർമസ് ത്വം പ്രജാപതിഃ

22 [വ]

ത്വം ഏവൈതൻ മഹാഭാഹോ വജ്രം അർഹസ്യ് അരിന്ദമ
ത്വം ഗതിഃ സർവഭൂതാനാം ഇതി മേ നിശ്ചിതാ മതിഃ

23 ത്വം ചാദ്യ കരുവീരാണാം ധർമേണാഭിവിരാജസേ
ഗുണഭൂതാഃ സു തേ രാജംസ് ത്വം നോ രാജൻ മതോ ഗുരുഃ

24 യജസ്വ മദ് അനുജ്ഞാതഃ പ്രാപ്ത ഏവ ക്രതുർ മയാ
യുനജ്ഞ നോ ഭവാൻ കാര്യേ യത്ര വാഞ്ചസി ഭാരത
സത്യം തേ പ്രതിജാനാമി സർവം കർതാസ്മി തേ ിനഘല

25 ഭീമസേനാർജുനൗ ചൈവ തഥാ മാദ്രവതീസുതൗ
ഇഷ്ടവന്തോ ഭവിഷ്യന്തി ത്വയീഷ്യവതി ഭാരത

അധ്യായം 71

1 [വ]

ഏവം ഉക്തസ്തു കൃഷ്ണേന ധർമ്മപുത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ
 വ്യാസം ആമത്ര്യ മേധാവി തതോ വചനം അബ്രുവീത്
 2 യഥാകാലം ഭവാൻ വേന്തി ഹയമേധസ്യ തത്ത്വതഃ
 ദീക്ഷയസ്വ തദാ മാ ത്വം ത്വയ്ത് ആയത്തോ ഹി മേ ക്രതുഃ

3 [വ]

അഹം പൈലോ ിഥ കൗന്തേയ യാജ്ഞവൽക്യസ് തഥൈവ ച
 വിധാനം യദ്യ് അഥാകാലം തത് കർതാരോ ന സംശയഃ
 4 ചൈത്ര്യം ഹി പൗർണമാസ്യം ച തവ ദീക്ഷാ ഭവിഷ്യതി
 സംഭാരാഃ സാദ്രിയന്താം തേ യജ്ഞാർഥം പുരുഷർഷഭ
 5 അശ്വവിദ്യാ വിദഗ്ദ്ധ് ചൈവ സൂതാ വിപ്രാഗ് ച തദിദഃ
 മേധ്യം അശ്വം പരീക്ഷന്താം തവ യജ്ഞാർഥ സിദ്ധയേ
 6 തം ഉത്സൃജ്യ യഥാശാസ്ത്രം പൃഥിവീം സാഗരാംബരാം
 സ പര്യേതു യശോ നാസ്താ തവ പാർഥിവ വർധയൻ

7 [വ]

ഇത്യ് ഉക്തഃ സ തഥേത്യ് ഉക്ത്വാ പാണ്ഡവഃ പൃഥിവീപതിഃ
 ചകാര സർവം രാജേന്ദ്ര യഥോക്തം ബ്രഹ്മവാദിനാ
 സംഭാരാഗ് ചൈവ രാജേന്ദ്ര സർവേ സങ്കൽപിതാഭവൻ
 8 സ സംഭാരാൻ സമാഹൃത്യ നൃപോ ധർമാത്മജസ് തദാ
 ന്യവേദയദ് അമേയാത്മാ കൃഷ്ണദ്വൈപായനായ വൈ
 9 തതോ ബ്രുവീൻ മഹാതേജാ വ്യാസോ ധർമാത്മജം നൃപം
 യഥാകാലം യഥായോഗം സജ്ജാഃ സു തവ ദീക്ഷണേ
 10 സ്ത്യഗ് ച കൂർചഗ് ച സൗവർണോ യച് ചാന്യദ് അപി കൗരവ
 തത്ര യോഗ്യം ഭവേത് കിം ചിത് തദ് രൗക്മം ക്രിയതാം ഇതി
 11 അശ്വഗ് ചോത്സൃജ്യതാം അദ്യ പൃഥ്വ്യാം അഥ യഥാക്രമം
 സുഗൃപ്തഗ് ച ചരത് ഏഷ യഥാശാസ്ത്രം യുധിഷ്ഠിര

12 [യ്]

അയം അശ്വോ മയാ ബ്രഹ്മന് ഉത്സൃഷ്ടഃ പൃഥിവീം ഇമാം
 ചരിഷ്യതി യഥാകാമം തത്ര വൈ സംവിധീയതാം
 13 പൃഥിവീം പര്യടന്തം ഹി തുരഗം കാമചാരിണം
 കഃ പാലയേദ് ഇതി മൂനേ തദ് ഭവാൻ വക്ത്രം അർഹതി

14 [വ]

ഇത്യ് ഉക്തഃ സ തു രാജേന്ദ്ര കൃഷ്ണദൈവായനോ fബ്രവീത്
 ഭീമസേനാദ് അവരജഃ ശ്രേഷ്ഠഃ സർവധനുഷ്ഠതാം
 15 ജിഷ്ണഃ സഹിഷ്ണർ യുഷ്ണഗ് ച സ ഏനം പാലയിഷ്യതി
 ശക്തഃ സ ഹി മഹീം ജേതും നിവാതകവചാന്തകഃ
 16 തസ്മിൻ ഹ്യ് അസ്താണി ദിവ്യാനി ദിവ്യം സംഹനനം തഥാ
 ദിവ്യം ധനുഗ് ചേഷ്ടധീ ച സ ഏനം അനുയാസ്യതി
 17 സ ഹി ധർമാർഥകശലഃ സർവവിദ്യാ വിശാരദഃ
 യഥാശാസ്ത്രം നൃപശ്രേഷ്ഠ ചാരയിഷ്യതി തേ ഹയം
 18 രാജപുത്രോ മഹാബാഹുഃ ശ്യാമോ രാജീവലോചനഃ
 അഭിമന്യോഃ പിതാ വീരഃ സ ഏനം അനുയാസ്യതി
 19 ഭീമസേനോ fപി തേജസുദി കൗന്തേയോ fമിതവിക്രമഃ
 സമർഥോ രക്ഷിതും രാഷ്ട്രം നകലഗ് ച വിശാം പതേ
 20 സഹദേവസ് തു കൗരവ്യ സമാധാസ്യതി ബുദ്ധിമാൻ
 കുംഭ തന്ത്രം വിധിവത് സർവം ഏവ മഹായശഃ
 21 തത് തു സർവം യഥാന്യായം ഉക്തം കരുകുലോദ്ഭവഃ
 ചകാര ഹൽഗുണം ചാപി സന്ദിദേശ ഹയം പ്രതി
 22 [യ്]
 ഏഹ്യ് അർജുന ത്വയാ വീര ഹയോ fയം പരിപാല്യതാം
 ത്വം അർഹോ രക്ഷിതും ഹ്യ് ഏനം നാന്യഃ കശ് ചന മാനവഃ
 23 യേ ചാപി ത്വം മഹാബാഹോ പ്രത്യുദീയുർ നരാധിപാഃ
 തൈർ വിഗ്രഹോ യഥാ ന സ്യാത് തഥാ കാര്യം ത്വയാനഘ
 24 ആഖ്യാതവ്യഗ് ച ഭവതാ യജ്ഞോ fയം മമ സർവശഃ
 പാർഥിവേഭ്യോ മഹാബാഹോ സമയേ ഗമ്യതാം ഇതി
 25 ഏവം ഉക്ത്വാ സ ധർമാത്മാ ഭ്രാതരം സവ്യസാചിനം
 ഭീമം ച നകലം ചൈവ പുരഗൃഹ്ണൗ സമാദധത്
 26 കുംഭ തന്ത്രേ ച തഥാ സഹദേവം യുധാം പതിം
 അനുമാന്യ മഹീപാലം ധൃതരാഷ്ട്രം യുധിഷ്ഠിരഃ

അധ്യായം 72

1 [വി]

ദീക്ഷാ കാലേ തു സമ്പ്രാപ്തേ തതസ്തേ സുമഹർതിജഃ

വിധിവദ് ദീക്ഷയാം ആസുർ അശ്വമേധായ പാർഥിവം

2 കൃത്യാ സ പശുബന്ധാംശ് ച ദീക്ഷിതഃ പാണ്ഡുനന്ദനഃ

ധർമ്മരാജോ മഹാതേജഃ സഹർതിഗ്ഭിർ വ്യരോചത

3 ഹയശ് ച ഹയമേധാർഥം സ്വയം സ ബ്രഹ്മവാദിനാ

ഉത്സൃഷ്ടഃ ശാസ്ത്രവിധിനാ വ്യാസേനാമിത തേജസാ

4 സ രാജാ ധർമ്മജോ രാജൻ ദീക്ഷിതോ വിബഭൗ തദാ

ഹേമമാലി രക്തകണ്ഠഃ പ്രദീപ്ത ഇവ പാവകഃ

5 കൃഷ്ണാജിനീ ദണ്ഡപാണിഃ ക്ഷൗമവാസാഃ സ ധർമ്മജഃ

വിബഭൗ ദൃതിമാൻ ഭൂയഃ പ്രജാപതിർ ഇവാധരേ

6 തമൈവാസ്യർതിജഃ സർവേ തുല്യവേഷാ വിശാം പതേ

ബഭ്രുവുർ അർജുനശ് ചൈവ പ്രദീപ്ത ഇവ പാവകഃ

7 ശ്ലേതാശഃ കൃഷ്ണസാരം തം സ സാരാശ്യാം ധനഞ്ജയഃ

വിധിവത് പൃഥിവീപാല ധർമ്മരാജസ്യ ശാസനാത്

8 വിക്ഷിപൻ ഗാണധീവം രാജൻ ബദ്ധഗോധാംഗുലി ത്രവാൻ

തം അശ്വം പൃഥിവീപാല മുദാ യുക്തഃ സസാര ഹ

9 ആ കമാരം തദാ രാജന് ആഗമത് തത് പുരം വിഭോ

ദ്രഷ്ടുകാമം കരശ്രേഷ്ഠം പ്രയാസ്യന്തം ധനഞ്ജയം

10 തേഷാം അന്യോന്യസംമർദാദ് ഊഷ്ണേവ സമജായത

ദിദൃക്ഷുണാം ഹയം തം ച തം ചൈവ ഹയസാരിണം

11 തതഃ ശബ്ദോ മഹാരാജ ദശാശാഃ പ്രതിപുരയൻ

ബഭ്രുവ പ്രേക്ഷതാം നൃണാം കന്തിപുത്രം ധനഞ്ജയം

12 ഏഷ ഗച്ഛതി കൗന്തേയസ് തുരഗശ് ചൈവ ദീപ്തിമാൻ

യം അന്വേതി മഹാബാഹുഃ സംസ്പൃശൻ ധനർ ഉത്തമം

13 ഏവം ശുശ്രാവ വദതാം ഗിരോ ജിഷ്ണുർ ഉദാരധീഃ

സ്വസ്തി തേ fസ്തു വ്രജാരിഷ്ടം പുനശ് ചൈഹിതി ഭാരത

14 അഥാപരേ മനുഷ്യേദ്ര പുരുഷാ വാക്യം അബ്രുവൻ

നൈനം പശ്യാമ സംമർദ്ദേ ധനർ ഏതത് പ്രദശ്യതേ

15 ഏതദ് ധി ഭീമനിർഹ്രാദം വിശ്രുതം ഗാണധീവം ധനുഃ

സ്വസ്തി ഗച്ഛത് അരിഷ്ടം വൈ പനഥാനം അകതോഭയം

നിവൃത്തം ഏനം ദ്രക്ഷ്യമാഃ പുനർ ഏവം ച തേ fബ്രുവൻ

16 ഏവമാദ്യാ മനുഷ്യാണാം സ്ത്രീണാം ച ഭരതർഷഭേ
 ശ്രശ്രാവ മധുരാ വാചഃ പുനഃ പുനർ ഉദീരിതാഃ
 17 യാജ്ഞവൽക്യസ്യ ശിഷ്യശ് ച കശലോ യജ്ഞകർമ്മണി
 പ്രായാത് പാർഥ്വേന സഹിതഃ ശാന്ത്യ് അർഥം വേദപാരഗഃ
 18 ബ്രാഹ്മണാശ് ച മഹീപാല ബഹവോ വേദപാരഗഃ
 അനുജഗുർ മഹാത്മാനം ക്ഷത്രിയാശ് ച വിശോ ഽപി ച
 19 പാണ്ഡവൈഃ പൃഥിവീം അശ്വോ നിർജിതാം അസ്തുതേജസാ
 ചചര സ മഹാരാജ യഥാദേശം സ സത്തമ
 20 തത്ര യുദ്ധാനി വൃത്താനി യാന്ത് ആസൻ പാണ്ഡവസ്യ ഹ
 താനി വക്ഷ്യാമി തേ വീര വിചിത്രാണി മഹാന്തി ച
 21 സഹയഃ പൃഥിവീം രാജൻ പ്രദക്ഷിണം അരിന്ദമ
 സസാരോത്തരതഃ പൂർവം തൻ നിബോധ മഹീപതേ
 22 അവമൃദ്നൻ സരാഷ്ടാണി പാർഥിവാനാം ഹയോത്തമഃ
 ശന്നൈസ് തദാ പരിയയൗ ശ്വേതാശ്വശ് ച മഹാരഥഃ
 23 തത്ര സങ്കലനാ നാസ്തി രാജ്ഞാം അയുതശസ് തദാ
 യേ ഽയുധ്യന്ത മഹാരാജ ക്ഷത്രിയാ ഹതബാസവഃ
 24 കിരാതാ വികൃതാ രാജൻ ബഹവോ ഽസി ധന്വന്യരാഃ
 മ്ലേച്ഛാശ് ചാന്യേ ബഹുവിധഃ പൂർവം നിവികൃതാ രണേ
 25 ആര്യാശ് ച പൃഥിവീപാലഃ പ്രഹൃഷ്ടനരവാഹനഃ
 സമീയഃ പാണ്ഡുപുത്രേണ ബഹവോ യുദ്ധദുർമദഃ
 26 ഏവം യുദ്ധാനി വൃത്താനി തത്ര തത്ര മഹീപതേ
 അർജുനസ്യ മഹീപാലൈർ നാനാദേശനിവാസിഭഃ
 27 യാനി തുഭയതോ രാജൻ പ്രതപ്താനി മഹാന്തി ച
 താനി യുദ്ധാനി വക്ഷ്യാമി കൗന്തേയസ്യ തവാനഘ

അധ്യായം 73

1 [വ]

ത്രിശർത്തെർ അഭവദ് യുദ്ധം കൃതവൈരെഃ കിരീടിനഃ
 മഹാരഥസമാജ്ഞാത്തെർ ഹതാനാം പുത്ര നപ്തഭിഃ
 2 തേ സമാജ്ഞായ സമ്പ്രാപ്തം യജ്ഞിയം തുരഗോത്തമം
 വിഷയാനേ തതോ വിരാ ദംശിതാഃ പര്യവാരയൻ
 3 രമിനോ ബദ്ധതൂണീരാഃ സദശൈഃ സമലക്രമൈഃ
 പരിവാര്യ ഹയം രാജൻ ഗ്രഹീതും സമ്പ്രചക്രമുഃ
 4 തതഃ കിരീടി സഞ്ചിന്ത്യ തേഷാം രാജ്ഞാം ചികീർഷിതം
 വാരയാം ആസ താൻ വിരാൻ സാന്വപൂർവം അരിന്ദമഃ
 5 തം അനാദൃത്യ തേ സർവേ ശരൈർ അഭ്യഹനംസ് തദാ
 തമോ രജോഭ്യാം സഞ്ചന്നാസ് താൻ കിരീടി ന്യവാരയത്
 6 അബ്രവീച് ച തതോ ജിഹ്വഃ പ്രഹസന് ഇവ ഭാരത
 നിവർതധ്യം അധർമ്മജ്ഞാഃ ശ്രേയോ ജീവിതം ഏവ വഃ
 7 സ ഹി വീരഃ പ്രയാസ്യൻ വൈ ധർമ്മരാജേന വാരിതഃ
 ഹതബാധവാ ന തേ പാർഥ ഹന്തവ്യാഃ പാർഥിവാ ഇതി
 8 സ തദാ തദ് വചഃ ശ്രുത്വാ ധർമ്മരാജസ്യ ധീമതഃ
 താൻ നിവർതധ്യം ഇത്യ് ആഹ ന ന്യവർതന്ത ചാപി തേ
 9 തതസ് ത്രിശർതരാജാനം സൂര്യവർമാണം ആഹവേ
 വിതത്യ ശരജാലേന പ്രജഹാസ ധനഞ്ജയഃ
 10 തതസ് തേ രഥഘോഷേണ ഖരനേമിസ്വനേന ച
 പൂരയന്തോ ദിശഃ സർവാ ധനഞ്ജയം ഉപാദ്രവൻ
 11 സൂര്യവർമാ തതഃ പാർഥേ ശരാനാം നതപർവണാം
 ശതാന്യ് അമുഞ്ചദ് രാജേന്ദ്ര ലഭദ് അസ്ത്രം അഭിദർശയൻ
 12 തമൈവാനന്യേ മഹേഷ്യാസാ യേ തസ്യൈവാനയാധിനഃ
 മുമുച്ഃ ശരവർഷാണി ധനഞ്ജയ വധൈഷിണഃ
 13 സ താഞ്ച് ജ്യാ പുംഖനിർമുക്തൈർ ബഹുഭിഃ സുബഹുണ്ഠ് ശരാൻ
 ചിച്ഛേദ പാണ്ഡവോ രാജംസ് തേ ഭൂമൗ ന്യപതംസ് തദാ
 14 കേതുവർമ്മാ തു തേജസീ തസ്യൈവാവരജോ യുവാ
 യുധേ ഭ്രാതൂർ അർഥായ പാണ്ഡവേന മഹാത്ഥനാ
 15 തം ആപതന്തം സന്ദ്രേക്ഷ്യ കേതുവർമാണം ആഹവേ
 അഭ്യഘ്നൻ നിശിത്തെർ ബാണൈർ ബീഭത്സുഃ പരവീരഹാ
 16 കേതുവർമ്മണ്യ് അഭിഹതേ ധൃതവർമ്മാ മഹാരഥഃ

രഥേനാശ്രു സമാവൃത്യ ശരൈർ ജിഷ്ണും അവാകിരത്
 17 തസ്യ താം ശീഘ്രതാം ഈക്ഷ്യ തുതോഷാതീവ വീര്യവാൻ
 ഗുഡാകേശോ മഹാതേജോ ബാലസ്യ യുതവർമ്മണഃ
 18 ന സന്ദധാനം ദദൃശേ നാദദാനം ച തം തദാ
 കിരന്തം ഏവ സ ശരാൻ ദദൃശേ പാകശാസനിഃ
 19 സ തു തം പൂജയാം ആസ യുതവർമാണം ആഹവേ
 മനസാ സ മുഹൂർത്തം വൈ രണേ സമഭിഹർഷയൻ
 20 തം പന്നഗം ഇവ ക്രുദ്ധം കരുവീരഃ സ്തയന്ന് ഇവ
 പ്രീതിപൂർവ്വം മഹാരാജ പ്രാണൈർ ന വ്യപരോപയത്
 21 സ തഥാ രക്ഷ്യമാണോ വൈ പാർഥേനാമിത തേജസാ
 യുതവർമാ ശരം തീക്ഷ്ണം മുമോച വിജയേ തദാ
 22 സ തേന വിജയസ് തുർണം അസ്യൻ വിദ്ധഃ കരേ ഭൃശം
 മുമോച ഗാഞ്ധീവം ദുഃഖാത് തത് പപാതാഥ ഭ്രതലേ
 23 ധനഷഃ പതതസ് തസ്യ സവ്യസാചി കരാദ് വിഭോ
 ഇന്ദ്രസ്യേവായുധസ്യാസീദ് രൂപം ഭരതസത്തമ
 24 തസ്മിൻ നിപതിതേ ദിവ്യേ മഹാധനഷി പാർഥിവ
 ജഹാസ സ സ്വനം ഹാസം യുതവർമാ മഹാഹവേ
 25 തതോ രോഷാനിതോ ജിഷ്ണുഃ പ്രമുജ്യ ഭധിരം കരാത്
 ധനർ ആദത്ത തദ് ദിവ്യം ശരവർഷം വവർഷ ച
 26 തതോ ഹലഹലാശബ്ദോ ദിവസ്സ്യ അഭവത് തദാ
 നാനാവിധാനാം ഭ്രതാനാം തത് കർമാതീവ ശംസതാം
 27 തതഃ സന്ദ്രേക്ഷ്യ തം ക്രുദ്ധം കാലാന്തകയമോപമം
 ജിഷ്ണും ഐതഗർതകാ യോധാസ് ത്വരിതാഃ പര്യവാരയൻ
 28 അഭിസൃത്യ പരീപ്ലാർഥം തതസ് തേ യുതവർമ്മണഃ
 പരിവത്രർ ഗുഡാകേശം തത്രാക്രൂധ്യദ് ധനഞ്ജയഃ
 29 തതോ യോധാഞ് ജ്ജ്വലാനാശ്രു തേഷാം സ ദശ ചാഷ്ടു ച
 മഹേന്ദ്രവജ്രപ്രതിമൈർ ആയസൈർ നിശിന്തൈഃ ശരൈഃ
 30 താംസ് തു പ്രഭഗാൻ സന്ദ്രേക്ഷ്യ ത്വരമാണോ ധനഞ്ജയഃ
 ശരൈർ ആശീവിഷാകാശൈർ ജ്ജ്വലാന സ്വനവദ് ധസൻ
 31 തേ ഭഗമനസഃ സർവേ ഐതഗർതക മഹാരഥാഃ
 ദിശോ വിദുദ്ദൃവ്യഃ സർവാ ധനഞ്ജയ ശരാർദിതാഃ
 32 ത ഊച പുരുഷവ്യാഘ്രം സംശ്ലോക നിഷ്ഠദനം
 തവ സ്മ കിങ്കരാഃ സർവേ സർവേ ച വശഗാസ് തവ

33 ആജ്ഞാപയസ്വ നഃ പാർഥ പ്രഹ്യാൻ പ്രേഷ്യാൻ അവസ്ഥിതാൻ
കരിഷ്യാമഃ പ്രിയം സർവം തവ കൗരവനന്ദന

34 ഏതദ് ആജ്ഞായ വചനം സർവാംസ് താൻ അബ്രുവീത് തദാ
ജീവിതം രക്ഷത സ്തപഃ ശാസനം ഗൃഹ്യതാം ഇതി

അധ്യായം 74

1 [വി]

പ്രാഗ്ജ്യോതിഷം അഥാഭ്യേത്യ വ്യചരത് സഹയോത്തമഃ
ഭഗദത്താത്മജസ് തത്ര നിത്യയൗ രണകർകശഃ
2 സഹയം പാണ്ഡുപുത്രസ്യ വിഷയാന്തം ഉപാഗതം
യുയുധേ ഭരതശ്രേഷ്ഠ വജ്രദത്തോ മഹിപതിഃ
3 സോ ിഭിനിദ്യായ നഗരാദ് ഭഗദത്തസുതോ നൃപഃ
അശ്യാം ആയാന്തം ഉന്മഥ്യ നഗരാഭിമുഖോ യയൗ
4 തം ആലക്ഷ്യ മഹാബാഹുഃ കുരൂണാം ഋഷഭേന് തദാ
ഗാണധീവം വിക്ഷിപംസ് തൂർണം സഹസാ സമുപാദ്രവത്
5 തതോ ഗാണധീവനിർമുക്കൈരർ ഇഷ്ടഭിർ മോഹിതോ നൃപഃ
ഹയം ഉബ്രജ്യ തം വിരസ് തതഃ പാർഥം ഉപാദ്രവത്
6 പുനഃ പ്രവിശ്യ നഗരം ദംശിതഃ സ നൃപോത്തമഃ
ആത്മന്യ നാഗപ്രവരം നിത്യയൗ യുദ്ധകാക്ഷ്ഠയാ
7 പാണ്ഡുരേണാതപത്രേണ ധ്രിയമാണേന മൂർധനി
ദോധൂയതാ ചാമരേണ ശ്വേതേന ച മഹാരഥഃ
8 തതഃ പാർഥം സമാസാദ്യ പാണ്ഡവാനാം മഹാരഥം
ആഹ്വയാം ആസ കുരവ്യം ബാല്യാൻ മോഹാച് ച സംയുഗേ
9 സ വാരണം നഗപ്രഖ്യം പ്രഭിന്നകരടാ മുഖം
പ്രേഷയാം ആസ സങ്കുലസ് തതഃ ശ്വേതഹയം പ്രതി
10 വിക്ഷരന്തം യഥാ മേഘം പരവാരണവാരണം
ശാസ്ത്രവത് കൽപിതം സംഖ്യേ ത്രിസാഹം യുദ്ധദൂർമദം
11 പ്രചോദ്യമാനഃ സ ഗജസ് തേന രാജ്ഞാ മഹാബലഃ
തദാകശേന വിബഭാവ് ഉത്പതിഷ്യന് ഇവാംബരം
12 തം ആപതന്തം സമ്പ്രേക്ഷ്യ ക്രുദ്ധോ രാജൻ ധനഞ്ജയഃ
ഭ്രമിഷ്ടോ വാരണഗതം യോധയാം ആസ ഭാരത
13 വജ്രദത്തസ് തു സങ്കുലോ മുമോചാശ്ര ധനഞ്ജയേ
തോമരാൻ അഗ്നിസങ്കാശാഞ് ശലഭാൻ ഇവ വേഗിതാൻ
14 അർജുനസ് താൻ അസമ്പ്രാപ്താൻ ഗാണധീവപ്രേഷിതൈഃ ശരൈഃ
ദിധാ ത്രിധാ ച ചിച്ഛേദ ഖ ഏവ ഖഗമൈസ് തദാ
15 സ താൻ ദൃഷ്ട്വാ തഥാ ചിന്നാംസ് തോമരാൻ ഭഗദത്തജഃ
ഇഷ്ടൻ അസക്താംസ് ത്വരിതഃ പ്രാഹിണോത് പാണ്ഡവം പ്രതി
16 തതോ ിർജുനസ് തൂർണതരം അക്ലപ്തംവാൻ അജിഹ്വഗാൻ

പ്രേഷയാം ആസ സുകൃദ്ധോ ഭഗദത്താത്മജം പ്രതി
 17 സ തൈർ വിദ്ധോ മഹാതേജാ വജ്രദത്തോ മഹാഹവേ
 ദൃശാഹതഃ പപാതോർവ്യാം ന ത്വ് ഏനം അജഹാത് സ്മൃതിഃ
 18 തതഃ സ പുനർ ആരഹ്യ വാരണപ്രവരം രണേ
 അവ്യഗ്രഃ പ്രേഷയാം ആസ ജയാർഥീ വിജയം പ്രതി
 19 തസ്മൈ ബാണാംസ് തതോ ജിഷ്ണുർ നിർമുക്താശീവിഷോപമാൻ
 പ്രേഷയാം ആസ സുകൃദ്ധോ ജ്വലിതാൻ ഇവ പാവകാൻ
 20 സ തൈർ വിദ്ധോ മഹാനാഗോ വിസ്രവൻ ഭധിരം ബഭൗ
 ഹിമവാൻ ഇവ ശൈലേന്ദ്രോ ബഹു പ്രസ്രവണസ് തദാ

അധ്യായം 75

1 [വി]

ഏവം ത്രിരാത്രം അഭവത് തദ് യുദ്ധം ഭരതർഷഭ
 അർജുനസ്യ നരേന്ദ്രേണ വൃത്രേണേവ ശതക്രതോഃ
 2 തതസ് ചതുർഥേ ദിവസേ വജ്രദന്തോ മഹാബലഃ
 ജഹാസ സ സ്വനം ഹാസം വാക്യം ചേദം അമാബ്രവിത്
 3 അർജുനാർജുന തിഷ്ടസ്വ ന മേ ജീവൻ വിമോക്ഷ്യസേ
 ത്യാം നിഹത്യ കരിഷ്യാമി പുതുസ് തോയം യഥാവിധി
 4 ത്വയാ വൃദ്ധോ മമ പിതാ ഭഗദത്തഃ പിതൃഃ സഖാ
 ഹതോ വൃദ്ധോ ഽപചായിത്യാച് ഛിത്രം മാം അദ്യ യോധയ
 5 ഇത്യ ഏവം ഉക്ത്വാ സുക്രമോ വജ്രദന്തോ നരാധിപഃ
 പ്രേഷയാം ആസ കൗരവ്യ വാരണം പാണ്ഡവം പ്രതി
 6 സന്ദ്രേഷ്യമാണോ നാഗേന്ദ്രോ വജ്രദന്തേന ധീമതാ
 ഉത്പതിഷ്യന് ഇവാകാശം അഭിദ്രാവ പാണ്ഡവം
 7 അഗ്രഹസ്തപ്രമുക്തേന ശീകരേണ സഹൽഗുനം
 സമുക്ഷത മഹാരാജ ശൈലം നീല ഇവാംബുദഃ
 8 സ തേന പ്രേഷിതോ രാജ്ഞാ മോഘവൻ നിനദൻ മുഹൂഃ
 മുഖാഡംബര ഘോഷേണ സമാദ്രവത ഹൽഗുനം
 9 സ നൃത്യന് ഇവ നാഗേന്ദ്രോ വജ്രദന്തപ്രചോദിതഃ
 ആസസാദ ദ്രുതം രാജൻ കൗരവാണാം മഹാരഥം
 10 തം ആപതന്തം സന്ദ്രേഷ്യ വജ്രദന്തസ്യ വാരണം
 ഗാണ്ഡീവം ആശ്രിത്യ ബലീ ന വ്യകമ്പത ശത്രുഹാ
 11 ചക്രോധ ബലവച് ചാപി പാണ്ഡവസ് തസ്യ ഭൂപതേഃ
 കാര്യവിഘ്നം അനുസ്മൃത്യ പൂർവ്വൈരം ച ഭാരത
 12 തതസ് തം വാരണം ക്രുദ്ധഃ ശരജാലേന പാണ്ഡവഃ
 നിവാരയാം ആസ തദാ വേലേവ മകരാലയം
 13 സ നാഗപ്രവരോ വീര്യാദ് അർജുനേന നിവാരിതഃ
 തസ്മൗ ശരൈർ വിതുനാംഗഃ ശ്യാവിച് ഛലലിതോ യഥാ
 14 നിവാരിതം ഗജം ദൃഷ്ട്വാ ഭഗദന്താത്മജോ നൃപഃ
 ഉത്സസർജ ശിതാൻ ബാണാൻ അർജുനേ ക്രോധമൂർഛിതഃ
 15 അർജുനസ് തു മഹാരാജ ശരൈഃ ശരവിഘ്നാതിഭിഃ
 വാരയാം ആസ താൻ അസ്താംസ് തദ് അദ്ഭുതം ഇവാഭവത്
 16 തതഃ പുനർ അതിക്രമോ രാജാ പ്രാഗ്ജ്യോതിഷാധിപഃ

പ്രേഷയാം ആസ നാഗേന്ദ്രം ബലവച്ഛ്രമസനോപമം
 17 തം ആപതന്തം സന്ദ്രേക്ഷ്യ ബലവാൻ പാകശാസനിഃ
 നാരാചം അഗ്നിസങ്കാശം പ്രാഹിണോദ് വാരണം പ്രതി
 18 സ തേന വാരണോ രാജൻ മർമാണ്യ് അഭിഹതോ ദ്രുഗ്
 പപാത സഹസാ ഭ്രുഗു വജ്രഗ്ഗ്ണ ഇവാചലഃ
 19 സ പതഞ് ശൂശ്രുഭേ നാഗോ ധനഞ്ജയ ശരാഹതഃ
 വിശന്ന് ഇവ മഹാശൈലോ മഹീം വജ്രപ്രപീഡിതഃ
 20 തസ്മിൻ നിപതിതേ നാഗേ വജ്രദത്തസ്യ പാണ്ഡവഃ
 തം ന ഭേതവ്യം ഇത്യ് ആഹ തതോ ഭ്രമിഗതം നൃപം
 21 അബ്രവീദ് ധി മഹാതേജഃ പ്രസ്ഥിതം മാം യുധിഷ്ഠിരഃ
 രാജാനസ് തേ ന ഹന്തവ്യാ ധനഞ്ജയ കഥഞ്ചനൻ
 22 സർവം ഏതൻ നരവ്യാഘ്ര ഭവത് ഏതാവതാ കൃതം
 യോധാശ് ചാപി ന ഹന്തവ്യാ ധനഞ്ജയ രണേ ത്വയാ
 23 വക്തവ്യാശ് ചാപി രാജാനഃ സർവൈഃ സഹ സുഹൃജ്ജനൈഃ
 യുധിഷ്ഠിരസ്യാശ്വമേധോ ഭവദ്ഭിർ അനുഭ്രയതാം
 24 ഇതി ഭ്രാതൃവചഃ ശ്രുത്വാ ന ഹന്തി ത്വാം ജനാധിപ
 ഉത്തിഷ്ഠ ന ഭയം തേ ിസ്തി സ്വസ്തിമാൻ ഗച്ഛ പാർഥിവ
 25 ആഗച്ഛേഥാ മഹാരാജ പരാം ചൈത്രീം ഉപസ്ഥിതാം
 തദാശ്വമേധോ ഭവിതാ ധർമ്മരാജസ്യ ധീമതഃ
 26 ഏവം ഉക്തഃ സ രാജാ ഇ ഭഗദത്താത്മജസ് തദാ
 തഥേത്യ് ഏവാബ്രവീദ് വാക്യം പാണ്ഡവേനാഭിനിർജിതഃ

പ്രസാധകർ

അഖിലകേരളം

